

Paczek Géza dr., volt nemzetgyűlési képviselő. 1877-ben született Dévaványán. Jogi tanulmányait a kolozsvári egyetemen végezte. Az ügyvédi vizsga letétele után irodáját Dévaványán nyitotta meg. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített, majd 1918 novemberében olasz fogságba esett, ahonnan tíz hónap múlva került haza. Az első nemzetgyűlésen a kunhegyesi kerületet képviselte kisgazdapárti programmal.

Paizs Gyula, volt országgyűlési képviselő. 1855-ben született. Jogi tanulmányait elvégezve Heves és Fehér vármegyében elterülő birtokain gazdálkodott. Az önálló vámterületnek egyik exponált harcosa volt, aki ennek érdekében a gazdák körében nagy agitációt fejtett ki. 1910-ben a rácalmási kerület választotta meg Kossuth-párti programmal országgyűlési képviselővé.

Pakots József, országgyűlési képviselő. 1877-ben született Alvincen, Alsófehérmegyében. Középiskoláit a dévai főreáliskolában végezte, majd a budapesti tudományegyetemen jogi tanulmányokat folytatott. Mint egyetemi hallgató részt vett az egyetemi mozgalmakban és felelős szerkesztője volt az ifjuság hivatalos lapjának, az „Egyetemi Lapok“-nak. Ugyanekkor munkatársa lett a Jókai Mór

szerkesztésében megjelent „Nemzet“-nek, majd később a „Hazánk“-nak, a „Magyarország“-nak és „Magyar Hírlap“-nak. Legutóbb a

„Pesti Hírlap“-nak volt segédszerkesztője. Mint hírlapíró leginkább a politikai rovatban dolgozott s parlamenti karcolatait a „Mindenféle a folyosóról“ című könyvében gyűjtötte össze. Egy

karrier története címen politikai regényt is írt. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki, melynek alapján a Petőfi Társaság 1909-ben rendes tagjai sorába választotta. Később a Petőfi Társaság titkára és a Petőfi Múzeum igazgatója lett, e tisztségéről azonban 1919-ben lemondott. Könyvalakban megjelent nagyobb munkái: Legényavatás; Fiamhoz; Madame Napoleon; Éjszaka; Sok asszony, egy férfi; A bolond ember legendája; Hős diákok; Hieroglif; Fejedelmi kaland; Bóditó akácok; Asszonyok rágalmazója. A színműirodalom terén is sikereket ért el. Első műve a „Kossuth“ című történelmi dráma volt, mellyel Kossuth Lajos születésének századik évfordulóján az országos ünnepeket nyitották meg. Ezenkívül a Nemzeti

Színházban mutatták be a „Tévelygő lelkek“ című drámai erkölcsrajzát, a „Forradalmárok“ című társadalmi drámáját és az „Egy karriér története“ című szatirikus vígjátékát. 1920-ban a községi demokratapárt listájával a székesfőváros törvényhatósági bizottságába választották be. Az 1922-iki általános választásokon a monori kerület választotta meg demokrata programmal. Vázsonyi Vilmos személyes hívei közé tartozott és tagja volt a demokratapárt vezetőségének is. Mint az egyik legagilisabb baloldali politikus tette ismertté nevét. Általános politikai kérdésekkel foglalkozott és gyakran vett részt a nemzetgyűlés tárgyalásain. Vázsonyi Vilmos halála után a demokratapárt országos elnökévé választotta meg és mint ilyen, résztvett az egyesült balpárt megalapításában. Az országgyűlésbe a Budapest-budai és a Budapest-déli választókerület küldte be lajstromos szavazás alapján a balpárt programjával. Előbbi mandátumáról lemondott.

Pákozdi András, volt nemzetgyűlési képviselő. 1873 nov. 25-én született a somogy megyei Kőröshegyen. Földműves családból származik, falun nevelkedett. A közügyek iránt kora ifjúsága óta élénken érdeklődött. Az első nemzetgyűlésen a tabi kerületet képviselte kisgazdapárti programmal.

Pál Alfréd dr., volt országgyűlési képviselő. 1877-ben született Budapesten. 1898-tól 1900-ig, mint közigazgatási gyakornok és tiszteletbeli szolgabíró

Nógrádmegye szolgálatában állott s miután időközben az államtudományi államvizsgálatot letette, 1900-tól 1910-ig előbb mint szolgabíró, utóbb mint árvaszéki ülnök és végül mint fősolgabíró Máramaros vár-

megye törvényhatóságát szolgálta, mely szolgálatának tartama alatt az államtudományi és jogtudományi tudori fokozatokat nyerte el és különösen az ökörmezői járás uthálózatának kiépítése és népoktatási intézményeinek fejlesztése körül szerzett jelentős ér-

demeket. 1910-ben az ökörmezői kerületben munkapárti programmal egyhangulag országgyűlési képviselővé választották s hosszabb ideig a képviselőház jegyzője is volt. A budapesti József műegyetemen „a közigazgatási jog szervezeti része különös tekintettel Horvátországra, Boszniára és Hercegovinára“ című tárgykörből műegyetemi magántanárrá habilitálták. A világháboruban előbb mint különböző katonai parancsnokságokhoz beosztott polgári biztos szolgált, mely minőségben a Ferenc József-rendnek a katonai érdemkereszt szalagján viselő lovagkeresztjével és a vörös kereszt hadi ékiteményes II. oszt. diszjelvevényével tüntették ki, utóbb mint hadi önkéntes katonai szolgálatra vonult be s vitéz magatartásáért a II. oszt. ezüst és bronz vitézségi érmekeket kapta. A forradalmak alatt politikai üldözéseknek volt kitéve és a proletárdiktatura alatt, mint tusz 35 napig raboskodott. A gyűjtőfogházból kiszabadulva az üldöző vörösök puskatüzében élete veszélyeztetésével uszta át a Tiszát és Szegedre menekült, ahonnan csak a kommün bukása után térhetett vissza otthonába. A törvényes rend helyreállítását letette az egységes bírói és ügyvédi vizsgát és 1919 dec. óta — minden politikától visszavonulva — Budapesten ügyvédi gyakorlatot folytat.

Pálffy Béla gróf, volt főrendiházi tag. 1858 aug. 24-én született Aranyosmaróton. Jogi tanulmányait befejezve, nagyobb utazásokat tett, bejárta Ausztriát, Német-, Olasz-, Franciaországot és Svájcot. 1882—1891-ig Pozsonymegye szolgálatában állott. A főrendiház reformja alkalmával annak élethossziglani tagjává választották. Meghalt 1924 aug. 25-én.

Pálffy József gróf (erdödi), pozsonyi gróf, volt főrendiházi tag. 1853 szept. 8-án született Lanczut gácsországi községben. Tanulmányai elvégzése után Európán kívül, melyet nagyrészt betutazott, megtette a nilusi utat Arábián és Szudánon keresztül a kék Nilusnak abessziniai mellékfolyóihoz s az osztrák-magyar észak-sarki expedíciójai Van - Mayenben volt. Mint utászhadnagy részt vett a boszniai hadjáratban.

Cs. és kir. kamarás, valóságos belső titkos tanácsos. A politikától mindig távol tartotta magát s csak birtokai vezetésével foglalkozott. Meghalt 1920 febr. 7-én.

Pálffy Miklós herceg (*erdődi*), főlovászmester, volt főrendiházi tag. 1861 nov. 11-én született Malackán. Az 1866-ban elhunyt Pálffy Pál gróf fia, a hercegi cím 1879-ben nagyatyja testvéréről, Pálffy Antal hercegről szállott reá. Katonai szolgálatba lépve, hadnagy lett a 7. huszárezredben s mint százados vált meg a szolgálattól. 1916 óta szolgálaton kívüli őrnagy. Az aranygyapjas rend lovagja, belső titkos tanácsos. 1905 óta a „főmagasságu“ címet bírja. A király 1910-ben magyarországi udvarnaggyá, 1916-ban pedig főlovászmesterré nevezte ki. 1885-ben nőül vette Zichy Pál Ferenc gróf leányát, Margitot, aki csillagkeresztes és palotahölgy.

Pálffy Sándor gróf (*erdődi*), volt országgyűlési képviselő. 1861 okt. 15-én született. Katonai pályára lépett és mint huszárkapitány vált meg a hadsereg kötelékéből. Azután Mosonmegyében levő birtokán gazdálkodott. 1910-ben nemzeti munkapárti programmal választotta meg a dunaszerdahelyi kerület országgyűlési képviselővé. Meghalt 1917. júl. 4-én.

Pálffy Dániel, volt felsőházi tag. 1871-ben született Szegeden. Középiskolai tanulmányainak befejezése után ipari pályára lépett. Dolgozott a Ganz-gyárban, megfordult Bécsben, Berlinben, Franciaországban és Olaszországban. Mint lakatossegéd Budapesten szabdult fel s külföldi tanulmányutjáról hazatérve átvette atyja szegedi vasöntőgyárának vezetését és azt elsőrangú gyárrá fejlesztette ki. Városának társadalmi életében tevékeny szerepet vitt. Harminc évig volt tagja Szeged város törvényhatósági bizottságának s huszonöt évig a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamarának. A háboru alatt ennek az intézménynek osztályelnöke, majd a Szegedi Ipartestületnek elnöke lett. Iparoskörökben nagy tekintélynek örvendett. Elnöke volt az Ipartestületek Országos Szövetségének. Az ellenforradalmi mozgalmakban tevékeny része

volt, ő szervezte az első polgári munkavédelmi alakulatot, mely a szegedi kormány ellen irányuló általános sztrájkot fényes eredménnyel letörte. A szegedi kormány kereskedelemügyi államtitkárja volt. Publicisztikai tevékenységet is folytatott. Számos szakcikke jelent meg és szerkesztette az Ipartestületek Lapját. Tagja volt az első nemzetgyűlésnek, melyben Szeged város II. kerületét képviselte kormánypárti programmal. A nemzetgyűlés az ő kezdeményezésére tárgyalta az ipartörvény revízióját. A felsőházba a vidéki kereskedelmi és iparkamarák küldötték be. Meghalt 1928 márc. 5-én.

Pallavicini György őrgróf, volt nemzetgyűlési képviselő. 1881 dec. 5-én született Budapesten. Néhai Pallavicini Ede őrgróf főrendiházi tag és Mailáth Adél palota- és csillagkeresztes hölgy fia. Gimnáziumi tanulmányait Budapesten végezte, jogi előadásokat a budapesti tudományegyetemen hallgatott. 1903-ban Somogy megye tiszteletbeli szolgabírájává választotta, állásáról azonban 1905-ben a Fejérváry-kormány hivatalba lépése után lemondott. 1906-ban Selmec- és Béalábánya, 1910-ben pedig a szegvári kerület alkotmánypárti programmal képviselővé választotta. A háboru kitörésekor, mint a 9. huszárezred tartalékos hadnagya vonult a harcterre. Az országgyűlés háboru ülésszakaiban élénk részt vett a politikai helyzet és a választójog körül megindult vitákban. A Tisza-kormány bukása után gróf Esterházy Móric kormányában miniszterelnökségi államtitkár lett, később valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki a király. Az októberi forradalom után résztvett a kisgazdapárt megalakításában, amely később beolvadt az országos kisgazdapártba. A dombóvári kerület a kisgazdapárt programjával küldötte a nemzetgyűlésbe, a pártból azonban kilépett, s ő lett egyik vezetője a diasszidens csoportnak, amely az egységes kormányzópárt megalakítását sürgette. Amikor ez sikerült, ő is tagja lett az egységspártnak, de a békeszerződés elfogadása után kilépett és párton kívüli maradt. A Keresztény Nemzeti Egyesülés pártjának reorganizálása után — követve gróf Andrassy Gyulát — 1921 márciusában ő is belépett ebbe

a pártba, amelyet azonban már 1921 december végén az októberi események miatt otthagytott. A Keresztény Nemzeti Egyesülés akkor még kormánytámogató párt volt, ő pedig az akkor folyó indeminációs vitában heves beszédekben a kormány ellen fordult, miután már az októberi események következtében legitimista érzelmei erősen szembehelyezték a kormánnyal. Az első nemzetgyűlés első felében egy indítványa vetett nagyobb hullámokat, amelyben a Károlyi-forradalom részeseinek vád alá helyezését követelte. Az első nemzetgyűlés utolsó szessziójában a királyhü tisztekkel való bánásmódról s az Ostenburg alezredes érdekében mondott interpellációi keltek nagy feltűnést. 1922-ben Andrássy Gyula gróffal együtt csatlakozott a Friedrich-párthoz, mely azóta mint Andrassy—Friedrich-párt szerepelt. Ennek a pártnak a programjával lépett fel 1922-ben régi kerületében, Dombóváron, ahol pótválasztáson nyerte el a mandátumot. A második nemzetgyűlésen — főként a frankvita során — többször intézett éleshangu támadást a kormány ellen. Az 1926. évi választásokon is fel lépett képviselőjelöltnek, de kisebbségben maradt.

Pallavicini János őrgróf, felsőházi tag. 1848 márc. 18-án született Padovában, Olaszországban. Főiskolai tanulmányait a bécsi Collegium Theresianumban elvégezvén, 1874-ben diplomáciai pályára lépett. Rövid ideig a Ballplatzon szolgált, azután 1875-ben követségi attasé lett Berlinben, 1878-ban Párisban, majd 1880-ban Londonban. Kitűnő diplomáciai képességeinek köszönhető, hogy egyre fontosabb külpolitikai pozíciókba került. 1887-ben követségi titkári minőségben Belgrádba helyezték, ahol 1893 végéig szolgált. A következő évben Münchenben teljesített szolgálatot, most már követségi tanácsosi rangban, de még ugyanez évben mint nagykövetségi tanácsos Szentpétervárra ment, ahol a cári udvarnál grata persona volt. Mint a keleti politika egyik legalaposabb ismerőjét, 1899-ben bukaresti követté nevezték ki. 1906-ig működött Bukarestben, mely idő alatt a monarchia és Románia viszonya szívélyes volt. 1906 őszén mint nagykövet ment a monarchia külpoliti-

kájának egyik legfontosabb őrhelyére, Konstantinápolyba, ahol idővel a diplomáciai kar doyenje lett s Bosznia-Hercegovina annexiójának idején, valamint a balkáni, majd a világháború alatt kitűnő szolgálatoakat tett a monarchiának. Nagyrésztben az ő érdeme, hogy Törökország a központi hatalmak oldalán vett részt a háboruban. Érdemei elismerésül megkapta előbb a Ferenc József-rend nagykeresztjét, azután a vaskorona-rend I. osztályát, a Lipót-rend nagykeresztjét a gyémántokkal és végül a Szent István-rend nagykeresztjét.

Pallavicini Sándor őrgróf, volt főrendiházi tag. 1853 máj. 6-án született Szegeden. A jogot a bécsi egyetemen hallgatta, majd a diplomáciai pályára lépett s a szentpétervári nagykövetség-nél attasé lett. Ez állásától megválva hazajött és óriási kiterjedésű birtokain gazdálkodni kezdett. Hazafias áldozatkészségének számos bizonyosságát adta, különösen a szegedi árviz alkalmával: az árvizkárosultak egy részét saját birtokán letelepítette s így alapította meg Sándorfalvát. 1903-ban az aranygyapjas rend lovagja lett.

Pálmay Lajos dr., a szegedi ellenforradalmi kormány volt közéleti minisztere. 1866 szept. 8-án született Aradon. Jogi tanulmányait elvégezve ügyvédi vizsgát tett, egy ideig gyakorló ügyvéd volt, majd királyi közjegyző lett Aradon. Az aradi munkapárt ügyvezető elnöke volt. Gróf Károlyi Gyula aradi ellenforradalmi kormányában igazságügyminiszter volt, majd P. Ábrahám Dezső szegedi kormányában közéleti miniszter lett.

Pálóczy-Horváth István, felsőházi tag. 1857. dec. 30-án született az ugar megyei Iskén. A sárospataki református gimnáziumban, majd a kassai reál-

iskolában végezte középiskolai tanulmányait, azután pedig a budapesti műegyetem hallgatója lett. 1876-ban bevonult a cs. és kir. 4. tüzérezredhez, ahol önkéntesí évét szolgálta. Résztvett a boszniai okkupációban, azután pedig ténylegesít-

tette magát és 1888-ig mint tényleges tüzértiszt teljesített szolgálatot. Ekkor kapitányi rangban szolgálatonkivüli viszonyba helyezték s azóta örökényi birtokán gazdálkodik. Ez időtől kezdve állandóan élénk részt vett Pest-vármegye közéletében, a pestmegyei törvényhatósági bizottság egyik legismertebb és legsűrűbben szereplő tagja. 1921-ben és 1922-ben országos elnöke volt az Ébredő Magyarok Egyesületének, két esztendei elnökség után azonban erről a tisztségéről lemondott. Pest vármegye törvényhatósága küldte be a felsőházba.

Palugay Móric (*kispalugyai és bodufalvi*), volt országgyűlési képviselő. 1871-ben született; édesatyja a Palugay-családból harminckettedik alispánja volt Liptó vármegyének. Tanulmányait elvégezve Liptómezei szolgálatába lépett, de a Bánffy-korszak idején otthagya a megyei szolgálatot és birtokaira ment gazdálkodni. 1906-ban Liptómezei főispánjává nevezték ki. 1910-ben a ráckevei kerület Kossuthpárti programmal országgyűlési képviselővé választotta.

Pályi Pál, főispán. 1878-ban született Szobon, Hontmegyében. Középiskolai tanulmányait Debrecenben végezte el, jogot a budapesti tudományegyetemen hallgatott. 1901—1906-ig Hontmezei szolgálatában állott előbb mint szolgabíró, később, mint aljegyző, 1906—1923-ig főszolgabíró volt, 1923-ban pedig főjegyző lett. 1926 óta a közigazgatásilag ideiglenesen egyesített Nógrád és Hont vármegyék főispánja.

Pap Dezső, nyug. h. államtitkár. 1871. júl. 29-én született Szelevényen, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében. Jogi tanulmányait Budapesten végezte s 1896-ban a kereskedelemügyi minisztériumba lépett, ahol fokozatosan előre haladva 1918-ban h. államtitkári rangot ért el s mint ilyen vonult nyugalomba. A szociálpolitikának magántanára a budapesti műegyetemen. Művei: *La vente à tempérament des valeurs mobilières* (Páris); A kötvénykibocsátások biztosítása; A törlesztéses államadósságok; A munkaszerződésből eredő követelések biztosítása; Az otthoni munka törvényes szabályozása; Béke-

szerződés és munkaügy, stb. Ezenkívül számos kisebb értekezése jelent meg jogtudományi és közgazdasági folyóiratokban.

Pap Géza báró dr., a felsőház tagja. 1864-ben született. Gimnáziumi tanulmányait Nagybecskerekben végezte. A jogot Budapesten, Berlinben, Heidelbergben, Párisban és Bécsben hallgatta. Mint közigazgatási gyakornok 1887-ben Torontál vármegye szolgálatába lépett. 1888-ban, amikor a budapesti egyetemen a jogtudori címet megszerzte, tiszteletbeli aljegyző lett. Mint tiszteletbeli főjegyző 1891-ben tette le az ügyvédi vizsgát. 1892-ben a torontálmezei bégaszentgyörgyi kerület szabadalvú párti programmal megválasztotta országgyűlési képviselőjévé és évek hosszú során át több cikluson keresztül képviselte e kerületet. Előadója volt az izraelita vallás receptiójáról szóló törvényjavaslatnak. Később tagja lett a delegációnak s itt a boszniai költségvetést adta elő hosszú ideig. 1911-ben az akkori pénzügyminiszter felkérésére elvállalta a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének vezérigazgatói állását és azóta áll e minőségben az intézet élén. Közgazdasági téren szerzett érdemeinek jutalmazásául Ferenc József király 1913-ban bárói rangra emelte. A szabadalvú párt feloszlása után visszavonult a közélettől és nem vállalt mandátumot egészen 1910-ig, amikor régi kerülete nemzeti munkapárti programmal újból megválasztotta. Mint a Földhitelintézetek Országos Szövetségének képviselője, helyet foglal a Vitézi Szék vezetőségében.

Pap Géza dr., államtitkár. 1868. febr. 21-én született. A budapesti tudományegyetemen jogtudori, majd államtudori oklevelet nyert, 1892-ben pedig ügyvédi oklevelet szerzett. 1893-ban Ujvidékre, majd 1894-ben Nagyikindára neveztek ki a bírósághoz; 1898-ban Budapestre helyezték át, ahol 1903-ban kir. törvényszéki bírónak lépett elő. 1907-ben a m. kir. Állami Munkásbiztosítási Hivatalhoz miniszteri osztálytaná-

csos-bíróvá nevezték ki. Ettől kezdve egyre nagyobb mértékben vett részt a munkásbiztosítási rendeleteknek és törvényeknek megalkotásában. A munkásbiztosítási biráskodásról szóló 1921: XXXI. t.-c. elgondolása és szerkesztése az ő munkája. Ő a szerkesztője a betegségi és a baleseti kötelező biztosításról szóló 1927: XXI. t.-cikknek is. Szerzője az ipari bíróságokról szóló és 1903. évben készült törvényjavaslatnak, amely alapja az ipari bíróságokról keletkezett és mai napig részben alapul szolgáló 1918. évi IX. néptörvénynek. Számottevő munkásságot fejtett ki a háboru alatt szervezett panaszbizottságokban, amelyekben a kereskedelemügyi miniszter képviselője volt. A háboru alatti salgótarjáni nagy szénbányász-sztrájkot ő szerelte le. Nemzetközi kongresszusokon és konferenciákon, mint a kormány képviselője több ízben vett részt. 1917-ben miniszteri tanácsossá, 1922-ben helyettes államtitkárrá nevezték ki, 1927-ben pedig államtitkári címet kapott. Mint miniszteri tanácsos a népjóléti és munkaügyi minisztérium munkásbiztosítási osztályának vezetője volt, jelenleg a törvényelőkészítő és szociálpolitikai ügyosztályt vezeti.

Pap Ignác János, aradi gör.-kel. román püspök, volt főrendiházi tag. 1849-ben született Pocsavelesden, Biharmegyében. A teológiát Aradon végezte. Tanár volt ugyanitt a szemináriumban, majd püspöki titkár, 1892-ben pedig szentszéki egyházi előadó lett. 1899-ben szerzetessé szentelték. 1903-ban az aradi görög-keleti román egyházmegye püspökévé választották. Meghalt 1925 januárban Aradon.

Pap József dr., a felsőház tagja. 1861 szept. 6-án született Eperjesen. Budapesten végezte jogi tanulmányait s 1886-ban ügyvédi vizsgát tett. Ez idő óta

Budapesten gyakorló ügyvéd. Több mint egy emberöltőn át folytattott praxisa alatt a magyar ügyvédség és jogászvilág legkimagaslóbb egyéniségei közé emelkedett. A budapesti Ügyvédi Kamara, mely 1902-ben titkárá-

vá s 1912-ben elnökhelyettesévé választotta, érdemeit azzal tisztelte meg, hogy 1919-ben egyhangu választással elnöki székébe emelte. Tudományos irodalmi munkássága még a múlt század kilencvenes éveiben kezdődött. 1894-ben adta ki első önálló munkáját „A bizonyításról” címmel s ezt követték az évek folyamán következő főbb művei: „A magyar polgári perrendtartás előadói tervezetének egyes részleteiről”, „A ténykérdésről a felülvizsgálatnál”, „Perjogi elvek a magyar polgári perrendtartás törvényjavaslatában”, „A bizonyítási teherről”, „A szóbeliség a polgári perrendtartás javaslatában”, „A kereset belkelleiről”, „A peres eljárás félbeszakítása, felfüggesztése és szünetelése”, „A jogsegély különös tekintettel a nemzetközi vonatkozásokra”. Munkásságát méltányolta a budapesti tudományegyetem is, mely 1898-ban magántanárrá habilitálta; 1903-ban nyilvános rendkívüli tanári címet és jelleget kapott. A király az ügyvédség terén szerzett érdemeinek elismerésül 1911-ben udvari tanácsossá nevezte ki. 1913 óta elnöke az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetnek, melynek megalapításában jelentékeny része volt s melyet a háborut követő anyagi válság idején sikeresen vezetett a virágzás új kora elé. A budapesti Ügyvédi Kamara egyhanguan választotta meg a felsőház tagjává. 1908 óta elnökhelyettese az ügyvédi, illetve bírói vizsgálóbizottságnak és évek hosszú sora óta alelnöke a Magyar Jogászegyletnek.

Pap Róbert dr., országgyűlési pót-képviselő. 1874 szept. 11-én született Szegeden. Ott végezte középiskoláit is, majd Budapesten az egyetemet. 1900

óta Szegeden ügyvédi gyakorlatot folytat s az ügyvédi kamarának helyettes elnöke. A szegedi törvényhatósági bizottságnak 1901 óta tagja. Az országos politikában mint a szegedi függetlenségi párt egyik elnöke kezdett részt venni. A Szegedről kiinduló ellenforradalmi mozgalmat vezető antibolszvista komitének egyik kezdeményező s rendkívül tevékeny tagja volt. Az 1926

decemberi választáson a Nemzeti Balpárt listáján lajstromos szavazással Szeged pótképviselője lett.

Papp Zoltán, volt országgyűlési képviselő. 1862. márc. 1-én született Budapesten. Jogi tanulmányait elvégezve, előbb Szegeden, majd a fővárosban hivatalnokskodott, később pedig ügyvédi irodát nyitott. 1901-től kezdve megszakítás nélkül tagja volt a Háznak az összeomlásig. Az 1903-i obstrukcióban jelentékeny szerepe volt. 1903. júl. 29-én tízezer koronát tett le a Ház asztalára azzal a kijelentéssel, hogy meg akarták vele vesztegetni az obstrukció leszerelésére. 1904—1912-ig az Egyetértés című napilap főszerkesztője volt. Nagy népszerűsége tett szert, mint dalköltő. A Petőfi Társaság 1904-ben tagjai sorába választotta. Legismertebb dalai: „Nem fuj a szél, nem forog a dorozsmai szélmalom“, „Iszogatok, dalolgotok“, „Rám se nézett, mikor én őt megláttam“. Önkézével vetett véget életének Budapesten, 1919. dec. 31-én.

Papp Antal (*hajdudorogi*), volt munkácsi gör. kath. püspök, főrendiházi tag. 1867. nov. 17-én született Nagykállón. Középkiskoláit Ungváron és Lőcsén, egyetemi tanulmányait a budapesti egyetem hittudományi karán végezte. Alig hogy az egyetemről hazakerült, az ungvári papi fiuárvaaházban lett tanulmányi felügyelő. Innen Firczák Gyula püspök nemsokára aulájába vitte, ahol az egyházmegyei hivatalok legalsóbb fokától a legmagasabbig emelkedett. 1897-ben püspöki titkár, majd nemsokára püspöki irodaigazgató lett s mint ilyen a pápa pápai protonotáriussá nevezte ki. 1911-ben valóságos kanonokká és vicariussá nevezték ki. 1912-ben a király segédpüspökké nevezte ki utódlási joggal. Rövid segédpüspöki kormányzás után, Firczák püspök halálával munkácsi püspök és azzal együtt főrendiházi tag is lett. Azóta az 1925. szept. 1-én történt cseh karhatalommal való eltávolítottáig Ungváron élt s 1924. júl. 1-ig nemsokára bölcsen kormányozta, de úgy a hitélet, mint az intézmények terén is felvirágoztatta egyházmegyéjét. Ungvárról való kiutasítása után, 1925. októberben átvette az eperjesi és munkácsi egyházmegyék Magyarországon maradt pa-

róchiáiból alakított Apostoli Administratura kormányzását Miskolc székhellyel.

Papp Elek dr., a felsőház tagja. 1858. jun. 13-án született Mohácson. Főiskolai tanulmányait a budapesti tudományegyetem jogi fakultásán elvégezve, 1880-ban állami szolgálatba lépett. A pénzügyminisztérium státusában szolgált öt esztendeig, azután pedig, mint miniszteri fogalmazó a pénzügyi közgazdasági bírósághoz osztották be. 1891-ben visszakerült a pénzügy-

minisztériumba, amelynek státusában 1896-ban osztálytanácsos, 1903-ban miniszteri tanácsos, 1909-ben pedig államtitkár lett. Esztendőök hosszú során át állott a pénzügyminisztérium hitelügyi és költségvetési osztályának élén; az Ausztriával folytatott kiegyezési tárgyalások során rendkívül értékes tevékenységet fejtett ki, amelynek kézzelfogható eredménye a közös terhekből Magyarországra eső kvóta egyre jelentékenyebb csökkenésében jelentkezett. Erdemeinek elismerésül a király 1911-ben valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki. 1918-ban az Osztrák-Magyar Bank alkormányzója lett, az összeomlás után azonban megvált a közös jegyintéztől és 1921-ben a magyar kormány az 1921. évi XIV. t. c.-kel létesített magy. kir. Állami Jegyintézet alelnökévé nevezte ki. 1923-ban a Nemzeti Bank alelnöke lett. A legismertebb közgazdasági szakférfiak egyike, akinek tekintélyes része volt a pénzügyi rekonstrukció keresztülvitelében.

Papp-Ragány István dr. (*berei*), nyug. h. államtitkár. 1868-ban született Ceglédbercelen. Jogi tanulmányait elvégezve, 1888-ban a földmivelésügyi minisztériumba lépett, ahol fokozatosan előrehaladva, 1920-ban államtitkár lett s 32 évi szolgálat után nyugalomba vonult. A háború alatt, mint a zöldségközpont megteremtője és irányítója, igen értékes munkát fejtett ki

s ennek elismerésül magas kitüntetésben is részesült. Irodalmi téren is sokat munkálkodott s számos tanulmánya jelent meg.

Parcher Félix (*terjékfalvi*), rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter. 1876. jan. 16-án született. A konzuli akadémia elvégzése után előbb az osztrák kereskedelmi muzeumnál szolgált, majd Alexandriába, később Kairóba került. Hosszabb időt töltött Macedóniában is. 1907-től kezdve éveken át teljesített szolgálatot Konstantinápolyban. 1914-ben munkássága elismerésül megkapta a III. oszt. vaskoronarendet. Jelenleg a berni kir. követség vezetője.

Párvy Sándor, szepesi r. k. püspök, volt főrendiházi tag. 1848 szept. 30-án született Gyöngyösön. 1871-ben szentelték pappá, rövid idő múlva érseki titkár, később irodaigazgató, 1892-ben egri kanonok, 1903-ban pedig felszentelt püspök és egri segédpüspök lett. 1904-ben szepesi megyéspüspökké nevezték ki. Több költeményével nyert pályadíjat, híresek voltak egyházi szónoklatai is. Tiszteletbeli tagja a Szent István Akadémiának. Meghalt 1919 márc. 24-én.

Pásztélyi István báró dr. (*kispásztélyi*), nyug. h. államtitkár. 1867 aug. 8-án született Huszton, Máramaros vármegyében. Tanulmányait elvégezve eleinte birtokán gazdálkodott, majd 1897-ben a belügyminiszterium szolgálatába lépett, ahol eleinte a miniszter személyi titkáráként működött, később több törvény előkészítő munkálataiban vett részt. 1914-ben a belügyminiszterium elnöki osztályának élére került s 1918-ban mint h. államtitkár vonult nyugalomba. Érdemei elismerésül többször részesült a legmagasabb kitüntetésben, 1917-ben pedig megkapta a magyar báróságot. Cs. és kir. kamarás.

Pásztor József, volt nemzetgyűlési képviselő. 1871 jan. 10-én született Pálháza községben, Abauj-tornamegyében. Kora ifjúságától kezdve gazdálkodott szülőfalujában. Szövetkezetek alapítása körül sok eredményes munkát végzett. A gönci kerület küldte az első

nemzetgyűlésbe kisgazdapárti programmal.

Patacsy Dénes, országgyűlési képviselő. 1877-ben született Baranya-Szentdienesen. Elemi iskoláit Szentdienesen végezte és kora ifjúságától a gazdálkodásnak él. 38

hónapot töltött a fronton. A második Szerbia elleni offenzíva alkalmával a Száván való átkelésnél az elsőosztályú vitézségi érmet, a román fronton pedig a kis ezüst vitézségi érmet és a

német harcos érdemérmét kapta vitéz magatartásáért. A Károlyi-forradalom alatt Székelyudvarhelyen a rend fenntartásáról gondoskodott, majd Budapestre jött s résztvett a kisgazdapárt szervezésében. Később hazatért Baranyába, ahol megszervezte a kisgazdapártot. Amikor a Friedrich-kormány meghívta államtitkárnak, átszökött a demarkációs vonalon s feljött a fővárosba. Simonyi-Semadam Sándor kormányában honvédelmi államtitkár lett s ez állásában megmaradt az első és második Teleki-kormányban is. 1921-ben „Híthűség — Honszerelem” cím alatt kiadta harctéri költeményeit. Számos cikket irt vidéki, valamint szaklapokba. Egyik szervezője a baranyaszentlőrinci Hangya szövetkezetnek. A háboru előtt az ottani függetlenségi és 48-as pártnak hosszú ideig alelnöke volt. Alapítója és alelnöke a Baranyamegyei Kisgazdapártnak is. Az első nemzetgyűlésen a szentlőrinci kerületet képviselte. A második nemzetgyűlésbe szintén a baranya-szentlőrinci kerület küldötte be egyhangu választással. Az új országgyűlésbe régi kerülete küldötte be egységspárti programmal.

Patay Tibor dr. (*báji*), országgyűlési képviselő. 1880-ban született Cekeházán, Abauj vármegyében. Középszkolai tanulmányai után a jogot a pozsonyi jogakadémián, a budapesti és kőszvári egyetemen hallgatta és itt államtudományi doktorrá avatták. Jogi tanulmányainak kibővítése céljából a heidelbergi, müncheni és párisi egye-

temeken is egy-egy félévet töltött és a legkiválóbb professzorokat hallgatta. 1910-től Pestvármegye törvényhatósági bizottságának tagja. A Vármegyei Országos Bizottság ügyvezető igazgatója. Nagy hive a szövetzeti eszmének s tevékeny részt vett vármegyéjének politikai-, társadalmi-, gazdasági és sportéletében. A háboru előtt a függetlenségi és 48-as párt konzervatív szárnyához tartozott és a párt többi tagjaival csatlakozott a kormánypárthoz. Az Esterházy-kormány Pest vármegye főispánjának nevezte ki, e tisztséget az összeomlásig töltötte be. Ekkor visszavonult a politikai élettől 1922-ig, amikor az aszódi kerület választotta meg képviselőjévé. Az új országgyűlésbe egyhangulag küldötte be az aszódi választókerület.

Pauler Ákos dr., felsőházi póttag. 1876 ápr. 9-én született Budapesten, mint Gyula országos főlevéltárnok fia s a nagyhirű Pauler Tivadar miniszter unokája. Budapesten járta a gimnáziumot és az egyetemet, ahol bölcsészeti előadásokat hallgatott. 1898-ban avatták filozófiai doktorrá. Két évet töltött tanulmányai kiegészítése végett a lipcei és párisi egyetemen, majd hazatérve 1902-ben magántanárrá habilitáltak a pesti egyetemen. Sok filozófiai s neveléstudományi cikke jelent meg szaklapokban, így „A természet-filozófia fogalmáról és feladatairól“; „A positiv paedagogia alapelveiről“; „Az ismeretelméleti kategóriák problémája“; „Az ethikai megismerés természete“; „Bevezetés a filozófiába“; „Liszt Ferenc gondolatvilága“. 1906-ban a pozsonyi jogakadémia professzora, 1912-ben a kolozsvári egyetemre, 1915-ben pedig a budapesti egyetemre a filozófia tanárává nevezték ki. A Magyar Tudományos Akadémiának 1910-ben lett levelező, 1924-ben rendes tagja. A Magyar Filozófiai Társaságnak 1920-ban elnöke, az Országos Közoktatási Tanács alelnökévé 1921-ben neveztetett ki. A budapesti tud. egyetem bölcsészeti kara választotta a felsőház póttagjává.

Paupera Ferenc dr., országgyűlési képviselő. 1876-ban született Budapesten. Gimnáziumi és kereskedelmi isko-

lai tanulmányait is Budapesten végezte, majd a budapesti egyetemen a jogi és államtudományokból doktorátust szerzett. Már korán a bank-pályára lépett, a Széll Kálmán vezetése alatt álló Jelzáloghitelbankba jutott, ahol csakhamar vezértitkári minőség-

ben a bank cessiók üzleteinek vezetésével bízták meg. Vezértitkári minőségében nagy sikerrel építette ki az intézet vidéki agrárhálózatát és a közgazdasági és pénzügyi körök már akkor nagy figyelemmel fordultak kiváló munkássága felé. 1911-ben megváltván a Jelzáloghitelbanktól, a Földhitelbank Részvénytársaságot alapította, melynek megalapítása óta elnöke vezérigazgatója és az intézetet az ország egyik legszámottevőbb intézetei sorába emelte, értékes munkásságot fejtve ki különösen a földbirtok egyenletesebb elosztása körül, magángazdasági uton iparkodva megoldani azokat az agrár problémákat, amelyeknek megoldására a földbirtok-reform állami eszközökkel törekedett. Emellett a politikai életben is nagy szerepet visz. Pápa városa pártonkívüli programmal nagy többséggel küldte a nemzetgyűlésbe, az 1926. évi képviselőválasztásokon pedig egységespárti programmal egyhangulag választotta meg a város országgyűlési képviselőjévé. Elnöke a Ház zárszámadási bizottságának. Számos közintézmény vezető pozíciójában foglalt helyet. Elnöke a Magyar Tőzsde-Clubnak, a Magyar-Cseh Kamarának, tagja a tőzsde tanácsának.

Payr Vilmos, nyug. államtitkár. 1859 jan. 7-én született Villányon. Jogi tanulmányait Pécsen és Budapesten elvégezvén, 1883-ban a honvédelmi miniszteriumba lépett, ahol a törvényelőkészítés terén kifejtett munkásságáért többszörös királyi kitüntetésben részesült. 1910-ben miniszteri tanácsossá, 1918-ban a Wekerle-kabinetben a honvédelmi miniszte-

rium politikai államtitkárává nevezték ki. A kommün alatt, mint tuzst letartóztatták és egy hónapig fogva tartották, majd kiszabadulva Tahitótfaluba ment s ott bujkált. 1918-ban vonult nyugalomba. Önállóan megjelent művei: Véderőtörvény; Katonai büntető perrendtartás.

Péchy László (*péchuiffalusi*), főispán. 1877 ápr. 23-án született Budapesten. Középiskoláit Budapesten, jogi tanulmányait Strassburgban és Budapesten végezte. 1897-ben Szatmár megye szolgálatába állott s itt működött 1917-ig, mikor nyugalomba vonult és nyitrai megyei birtokán gazdálkodott. 1920-ban a román megszállás alól felszabadult Szatmár megye élére került mint kormánybiztos-főispán, ugyanezen évben Szatmár megye és Ugocsa főispánjává nevezték ki, 1922-ben Bereg megye főispánja lett, majd a közigazgatásilag egyelőre egyesített Szatmár-, Bereg- és Ugocsa vármegyék főispánjává nevezték ki. Erdemei elismerésül többször részesült kitüntetésben, 1926-ban megkapta a II. oszt. magyar érdemkeresztet a csillaggal.

Peidl Gyula, volt miniszterelnök, országgyűlési képviselő. 1873-ban született Ravazdon, Győr megyében. Elemi iskoláinak elvégzése után a betűszedő mesterséget tanulta ki. Felszabadulása után vándorutra ment, bejárta az egész országot, valamint Ausztriát, Németországot és Svájcot. 1900-ban a Typographia szerkesztője és a nyomdász-szak-szervezet vezetője lett,

amely állását ma is betölti. 1904-ben résztvett az Általános Fogyasztási Szövetkezet megalapításában, annak 1908-ban titkára lett s ugyanabban az évben megbízták a Szövetkezeti Értesítő szerkesztésével is. A Szövetkezetnek alapítása óta igazgatósági tagja és ezidőszertig igazgatósági elnöke. 1909-ben a szociáldemokrata pártvezetőség tagja lett s tisztségét 1919 márciusáig viselte, amikor lemondott ugy erről, mint a munkaügyi- és népjóléti miniszterségről, melyre 1919 januárjában

nevezte ki a Károlyi-kormány. A szovjet bukása után 1919 augusztus elsején miniszterelnök lett, augusztus 6-án azonban az ellenforradalom megbuktatta. Résztvett a Clark-féle tárgyalásokon is, majd ugyanez év novemberében külföldre menekült és részben Bécsben, részben Radegundban élt. 1921 novemberében visszatért Magyarországra, újra elfoglalta helyét a nyomdászszervezet élén. Az 1922-es általános választásokon Szeged II. kerülete és a főváros budai lajtsromos kerülete választotta meg. A szociáldemokrata parlamenti frakciónak vezérszónoka és az ötös intézőbizottságnak tagja volt. Az Eskütt-ügy tárgyalásáról emlékezetes viharos ülésen őt is kivezték az ülésteremből s a nemzetgyűlés hosszabb időre eltiltotta az üléseken való részvételtől. Amikor a házszabályrevízió napirendretűzése miatt az ellenzék passzivitásba vonult, ő tárgyalta Vázsonyival együtt a passzivitás feladásának feltételeiről és ugyancsak ő deklarálta később a passzivitás feladását. 1926 januárjában a nemzetgyűlés ismét eltiltotta két napra az ülések látogatásától egy, a miniszterelnökkel szemben használt kifejezése miatt. Az országgyűlésbe Szeged és a főváros budai kerülete küldötte be lajtsromos szavazással a szociáldemokrata párt programmjával. Szegedi mandátumát tartotta meg, a budai mandátumát pedig Kéthly Annának engedte át.

Pejacevich-Mikó Endre gróf (*verőcei és hidvégi*), volt főrendiházi tag. 1884 jan. 9-én született Ludányban, Artur gróf és Mikó Anna grófnő fia. Tanulmányainak elvégzése után ludányi, pöstyéni, felfalui, mihálygergei, marakodi és poklosi birtokain gazdálkodott. Megkapta a régi családi nevének a kihalt Mikó grófi család nevével és címerével való egyesítésére a királyi engedélyt. 1910-ben kapott a főrendiházba meghívó levelet s egészen az 1918 novemberi összeomlásig tagja maradt a Háznak. A társadalmi s vármegyei életben is szerepet visz. Az örökösjogu családok választottjaként szerepel a felsőházi póttagok között.

Pekár Gyula dr. (*rozsnói*), országgyűlési képviselő. 1867-ben született Debrecenben. Középiskoláit részben Ma-

szaporozágon, részben Amerikában végezte el. Két évig a bécsi egyetem jogi fakultásának hallgatója volt, majd a budapesti tudományegyetem jogi fakultásán tanult tovább és itt szerezte meg a jogi doktorátust, 1893—1897-ig a párisi „Sorbonne College de

France“, az „Ecole du Louvre“ és az „Ecole des Beaux Arts“ hallgatója volt, ahol esztétikai, történeti és humanista tanulmányokat végzett. Ezután hosszabb tanulmányutat tett és megfordult Észak-amerikában, Angliában, Olaszországban, Spanyolországban, Belgiumban, Németországban, Hollandiában, a skandináv államokban, a Balkánon, Kisázsiaiban, Marokkóban stb. Birói pályára készült, de röviddel kinevezése után otthagya a bíróságot s azóta teljesen az irodalomnak él. Mint novellista, regény- és drámaíró rendkívül értékes és gazdag munkásságot fejtett ki. Első könyvét 1894-ben adta ki „Dodó főhadnagy problémái“ címmel s ezt követték többi, immár közel 70 kötetre szaporodó művei: Homályban, Északon és délen, Livió főhadnagy, Lavina, Hatalom, Az aranykeztyűs kisasszony, Az esztendő legendája, Don Juan, Ferrara, Ravenna, Firenze, A jukkerleány és egyéb esetek, A szoborszép asszony, Pasztellek, Rokokó idillek, Delilah nyoszolyája, A szultána árnyéka. A lilomos asszony, Dodó főhadnagy (vigjáték), Vitézi románcok, A frigiai sipka, Mátyás és Beatrix (történelmi dráma), Drághy Éva esküje (dráma), Atalanta esőkja, Tatárabság, A kölcsönkért kastély (vigjáték), Vénusz könnyei, A Szerchenek összeesküvése, Lacika mamája. Az amazon királynő, A szép Pongrácné krinolinja, A mezitlábás grófkisasszony, A bresztováci szent, Topáz királyné, Magyar költők szerelmei, Danton (dráma), A magyar (drámai jelenet), Moliére a király előtt (drámai jelenet), Végzetes szerelmek, Az ezüst legendakör, Pillanatfelvételek a világtörténelemből, Lord Burlington arcképe, Az ezüsthomloku vándor stb. Színműveit nagy sikerrel adták elő a főváros legelső színházaiban. Irodalmi tevékenységének kimagasló

alkotása az Uránia-genre megteremtése. Ilyirányu tizenegy darabja közül öt darabja száznál több előadást ért meg. 1901-ben a Kisfaludy Társaság tagjai közé választotta. Tagja a Magyar Tudományos Akadémiának és elnöke a Petőfi Társaságnak. A Filmtanácsnak, az Orsz. Filmipari Alapnak, a Humanisztikus Gimn. Hívei Egyesületének, a Magyar-Francia Irodalmi Társaságnak, a Külföldi Kiállítások Végrehajtó Bizottságának, az Erzsébet-szobor Országos Végrehajtó Bizottságának és a Turáni Társaságnak elnöke. Az Uránia Színház egyik alapítója, a Műbarátok Körének vezetője, Szabad lyceumi előadó stb. A török Medsidje egyik főtisztje, az olasz Korona-rend tisztje s 1913-ban a francia Officier de l'Instruction publique-al tüntették ki. Mint összekötő miniszter, a román megszállás alatt rendkívül sok magyar мүкінсeт mentett meg. A bolsevizmus alatt elnöke volt a Fehér Ház nevű ellenforradalmi szervezetnek, szervezője, valamint elnöke a Keresztény Nemzeti Pártnak. 1901—1905-ig a somlóvásárhelyi kerületet képviselte a képviselőházban, 1910—1918-ig pedig a técsői kerületet. 1920 január óta, a Bethlen-kormány első rekonstrukciójáig minden kabinetben kultuszállamtitkár volt. Az első nemzetgyűlésen Kecskemét második kerületét képviselte és különösen kulturügyekben mondott nagyobb beszédek. A második nemzetgyűlésbe Kecskemét első kerülete választotta meg az egységspárt programjával. Szervezte a Petőfi-Centenárium földközi diadalutját s a párisi Sorbonne emlékeztetés Petőfi-ünnepélyén a Petőfi Társaság mellett a magy. kir. kormányt képviselte. A Jókai-Centenárium ünnepén ő tartotta a parlamentben, valamint számos más ünnepélyen az ünnepi beszédet. 1922 augusztusban nagy beszédet mondott a nemzetgyűlésben, melynek során, mint a Fehér Ház volt elnöke, részletesen ismertette a bolsevizmus egyes mozzanatait. Nagy tevékenységet fejt ki mint a Turáni Társaság elnöke a turáni rokonnékkal való kulturális kapcsolatok kiépítése terén, valamint általában külügyi téren. A népszövetségi ligák Uniójában állandóan képviseli Magyarországot. Az Olaszországgal való kapcsolatok felvétele

terén kifejtett munkásságát az olasz Korona-rend nagykeresztjével honorálták. Az új országgyűlésben a derecskei kerületet képviseli.

Pekár Mihály dr., a felsőház tagja. 1871-ben született Aradon. A budapesti tudományegyetemen szerezte meg az orvosdoktori diplomát s 1897-ben az élet-tani intézet gyakornoktanársegéde, majd magántanára lett. 1914-ben berendelték a vállás- és közoktatásügyi minisztérium egyetemi ügyosztályába, ahol a pozsonyi és debreceni egyetemek építkezési munkájában segédkezett.

A háború idején Ujpesten hadikórházat vezetett. 1918-ban a pozsonyi egyetem kórtani tanszékén nyilvános rendes tanár s az egyetem orvoskarának első dékánja lett. E tisztségét nyolc éven át töltötte be megszakítás nélkül. A cseh megszállás idején is Pozsonyban maradt s hat hétig internálva is volt. 1919 őszén jött Budapestre a pozsonyi egyetemmel s mikor Pécs felszabadult a szerb megszállás alól, megindította a szervező munkát az egyetem elhelyezése érdekében, mely sikerrel is járt. Széleskörű szakirodalmi tevékenységet fejt ki, számtalan tudományos dolgozata látott napvilágot. A Ferenc József-rend lovagkeresztjének, a polgári hadiérdemkeresztnek és a Vöröskereszt II. osztályú díszjelvényének tulajdonosa. 1926-ban kormányzói elismerésben részesült. Első ízben tagja a törvényhozásnak.

Péntek Pál (felpéci), országgyűlési képviselő. 1885-ben született a komárommegyei Ács községben. A pápai református főgimnázium öt osztályának elvégzése után a komáromi kétéves gazdasági iskolának hallgatója volt. Mint póttartalékos, a világháborúban 1914. aug. 1-től 1914. nov. 26-ig az orosz fronton harcolt, ahol megsebesült. 1914. nov. 26-án orosz fogságba esett és a szibériai Krasznajarszkban 1921. júl. 15-ig volt hadifogoly. Az 1911-ben meg-

alakult nagyigmándi választókerület kispártjának megalakulása óta elnöke. A kisgazdamozgalom szervezésében 1910 óta vesz részt és 1911-től a háború kitöréséig az Országos Kisgazdapártnak igazgatósági tagja volt. Elnöke az ácsi Gazdakörnek és 1910-től vármegyei választott törvényhatósági bizottsági tag. Igazgatósági tagja az Országos Központi Hitelszövetkezetnek és elnöke az ácsi Hangyaszövetkezet felügyelő-bizottságának. Igazgatósági tagja a Komáromi Hengermalom rt.-nak és a Komáromvidéki Hitelbanknak, tagja továbbá a Komárommegyei Gazdasági Egyesületnek. Közügyekkel már korán kezdett foglalkozni és a háború előtt a „Magyar Lobogó” című kisgazdalap munkatársa volt. A nagyigmándi kerületben választották meg egységespárti programmal.

Perczel Béla (bonyhádi), felsőházi póttag. 1884-ben született Bonyhádon, Tolnamegyében. Apja Dezső, a képviselőház egykori nagyhirű elnöke, anyja Perczel Julia, az 1848—49-iki honvédtábornok leánya volt. Középiskoláit és jogi tanulmányait elvégezve, közigazgatási pályára lépett. 1907-ben nevezték ki Tolnamegye közigazgatási gyakornokává, majd tiszteletbeli vármegyei aljegyző lett. 1912-ben választották meg a völgyesi járás főszolgabírójává és hivatalát 1916-ig töltötte be, amikor is lemondott hivataláról s katonai szolgálatra vonult be. A cs. és kir. 7. számú huszárezrednél teljesített szolgálatot 1918 novemberig, amikor teljesen visszavonult mindennemű szerepléstől s csak gazdaságának él. Szatmár-, Ugocsa-, Bereg vármegye választotta meg a felsőház póttagjává.

Perczel Miklós dr. (bonyhádi), h. államtitkár. 1880. febr. 1-én született Budapesten. Középiskoláit s egyetemi tanulmányait is a fővárosban végezte el s már 20 éves korában államtudományi doktorrá avatták. 1900-ban lépett a belügyminisztérium szolgálatába, 1904-ben Győr-megye, 1906-ban pedig Pozsony vármegye főispánja mellé volt beosztva, mint

titkár, de továbbra is megmaradt a minisztérium státusában. 1906-ban vissza is rendelték a minisztériumba, ahol különböző osztályokban fejtett ki tevékenységet. 1919-ben nevezték ki miniszteri tanácsossá, 1926-ban lett h. államtitkár. A kommun után több miniszterközi bizottságban képviselte minisztériumát s 1921-ben ő irányította a román megszállás károsultjainak segélyezési akcióját. 1922 óta a belügyminisztérium elnöki osztályának vezetője. Munkásságáért több kitüntetésben részesült s a háboru alatt megkapta a II. oszt. polgári hadiérdemkeresztet.

Perényi Zsigmond báró (*perényi*), volt belügyminiszter, országgyűlési képviselő. 1870-ben született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a bécsi Theresianumban végezte, majd a budapesti tudományegyetem jogi és államtudományi fakultásának hallgatója volt és itt tett szigorlatot. Ezután a közigazgatási pályára lépett. 1895-ben közigazgatási gyakornokká nevezték ki, majd szolgabíró lett. 1896-ban szabadelvűpárti programmal az ugocsamegyei nagyszőlősi kerület választotta meg képviselőjévé. 1903-ban Máramaros vármegye főispánjává nevezték ki s mint ilyen, rendkívül sokat fáradozott a megye kulturális és szociális előbbrevitele érdekében. 1913-ban, a közigazgatási reform keresztülvételével kapcsolatban, a Tiszakormány belügyi államtitkárrá nevezte ki, mely állását 1917-ig, a Tiszakormány bukásáig töltötte be. A háboruval a közigazgatásra nehezedeő mind nagyobb követelmények megvalósítása s az akadályok leküzdése, végül a sztrájkmozgalom megszüntetése körül szerzett érdemeinek elismerésül a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. Számos bel- és külföldi rendjel tulajdonosa, így a Lipót-rend középkeresztjének, a német Vaskeresztnek és az I. oszt. Vöröskeresztnek. A Friedrich-kormány megalakulásakor belügyminiszter lett s tárcáját megtartotta a kormány lemondásáig. E minőségében különösen a forradalmak után feldult közrend és a társadalmi béke helyreállítása érdekében fáradozott rendkívül sokat, bár a megszálló románok a kormány kezét erősen megkötötték. Azóta főként társa-

dalmi téren működött, mint a Magyar Nemzeti Szövetség elnöke. Az új országgyűlésbe a komáromi kerület küldötte be az időközi választások során egyhangulag, az egységespárt programjával. Kossuth Lajos newyorki szobrának leleplezésekor a magyar zarándokcsapat vezetője volt s Amerikában elmondott beszédei sokban hozzájárultak ahhoz, hogy a tengerentul is mind többen és többen hallatják szavukat a trianoni szerződés revíziója érdekében. A zarándoklat befejezése után Perényi Zsigmond báró még egyideig Amerikában maradt, mert a kormány megbízásából meglátogatta a legtávolabbi magyar telepeket is. A revízióért megindult nagy harc egyik leglelkesebb, legfáradhatatlanabb vezére. Az ő gondolata volt a magyarok világkongresszusának összehívása.

Perlaki György, országgyűlési képviselő. 1885-ben született Szászváron. Középiskolái elvégzése után a budapesti műegyetemen mérnöki oklevelet nyert. Tanulmányainak kiegészítése céljából Ausztriában és Németországban járt. A háboru kitöréséig az Országos Földmérés pécsi felügyelőségénél mérnök volt. 1914-ben bevonult katonának s több, mint három évet töltött a fronton. Mint tartalékos főhadnagyot a második Isonzó-offenzívában a hadiékítményes III. osztályu katonai érdemkereszttel, majd a kardokkal diszitett bronz signum ladisszal, a kilencedik Isonzó-offenzívában pedig a kardokkal diszitett ezüst signum laudis-szal tüntették ki. A forradalom kitörése után visszatérve a frontról, ismét elfoglalta régi állását, de a szerb megszálló csapatok parancsnoksága szerbellenes magatartása miatt megfosztotta állásától. Buzgó munkát fejtett ki a baranyai polgárőrség megszervezésében s a szerb megszállás elleni küzdelemben, ami miatt 1919 őszén menekülnie kellett Pécsről. Családját a szerbek rendőri felügyelet alatt tartották, feleségét pedig le is tartóztatták. Számos társadalmi egyesület megalapításában volt része. Több felolvasást tartott az agrárszocializmusról és e téren nagy publicisztikai munkásságra tekint vissza. Több gazdasági és társadalmi egyesület igazgatósági tagja. Az első

nemzetgyűlésbe a pécsváradi kerület küldötte be kisgazdapárti programmal. A második nemzetgyűlésbe ugyancsak Pécsvárad választotta meg egyhangulag. A nemzetgyűlés jegyzője volt. Az új országgyűlésbe ismét a pécsváradi kerület választotta meg.

Pescha Miklós (*kiszsámi*), volt országgyűlési képviselő. 1855. júl. 13-án született Versecen. 1881-ben ügyvédi oklevelet szerzett s azután bírói pályára lépett és 1890-ben törvényszéki bíróvá nevezték ki. 1901-ben a fehértemplomi kerületben a képviselőválasztásokkor kisebbségben maradt, de 1906-ban alkotmánypárti programmal elnyerte a kerület mandátumát. 1909-ben udvari tanácsos lett. Az alkotmánypárt feloszlása után a nemzeti munkapárt tagja lett s mint ilyent 1910-ben újra megválasztotta régi kerülete.

Pesthy Pál dr. (*nemes*), ny. igazságügyminiszter, országgyűlési képviselő. 1873-ban született Uzdborjádön, Tolna-megyében, előkelő birtokos családból.

Miután középiskoláit a bonyhádi és selmecbányai főgimnáziumban, főiskolai tanulmányait a budapesti és berlini egyetemeken elvégezte és megszerezte a jogi- és államtudományi doktorátust, valamint az

ügyvédi és bírói oklevelet, nagyobb külföldi utat tett Németországban, Dániában és Olaszországban. Egy ideig ügyvédi gyakorlatot folytatott, 1897-ben azonban igazságügyi szolgálatba lépett. 1908-ban szekszárdi járásbíró, 1914-ben a szekszárdi törvényszék elnöke, 1921-ben pedig elnyerte a kuriai bírói címet. 1922-ben választotta meg a gyónki kerület egységspárti programmal. A parlamentben igen nagy tekintélyt szerzett, nemcsak mint kiváló szónok és elsőrangú jogász, hanem mint puritán és egyben előzékeny modoru ember is. Előadója volt az igazságügyi bizottságnak, alelnöke lett a nemzetgyűlésnek és 1924 márc. 13-án a kormányzó kinevezte igazságügyminiszterré. Ekkortájt nagy politikai bűnperek voltak folyamatban, mint például az Eskütt-ügy és Andrássy-

éknak a királypuccsból származó bűnpere. Pesthy mielőtt az igazságügyi tárca vezetését vállalta, engedelmet kért, hogy áttanulmányozza a folyamatban levő ügyeket és pereket s csak ezután fogadta el a magas tisztet, amikor már meggyőződött arról, hogy a tárcát vállalhatja. Ő alkotta meg a társház tulajdonról, a fogadós felelősségéről, a robbantószerkek és robbantóanyag előállításával, tartásával és használásával elkövetett visszaélésekről szóló törvényjavaslatokat és több fontos nemzetközi egyezményt. Az ő érdeme az igazságügyi szervezet módosításáról és a polgári eljárásról, továbbá a magánalkalmazottak nyugdíjának átértékeléséről és a felsőházzal szembeni javaslatok megalkotása is, amelyeknek szélesebb hullámokat vert vitájában nagy erővel és hatással képviselte és fogadtatta el álláspontját. Alatta készítették el a magánjogi törvénykönyv új szövegének kodifikációs munkálatait, ő indította meg a részvénytársasági jog reformjának előmunkálatait s arról előadói tervezetet is készített. Az 1927-ben megindult törvényhozási tárgyalások során törvényerőre emeltette a jelzálogjogról, az ingó jelzálogról, az okirati kényszerről, a biztosítási egyszerűsítéséről s az egyes magánjogi pénztartozások átértékeléséről szóló javaslatokat s ugyancsak az ő nevéhez fűződik a büntetőjog és büntető eljárás egyes szakaszai módosítására vonatkozó törvény. Ugyancsak ő kodifikáltatta a sajtójog reformját. A második nemzetgyűlésre és a képviselőházba is a gyónki kerület választotta meg képviselőjévé. Miniszteri elfoglaltsága mellett is élénk részt vett szülővárosa, Uzdborjád, továbbá Szekszárd és Tolna-megye közéletében. Nagy a tekintélye és népszerűsége az evangélikus egyházi életben is. A pártban ritka népszerűségnek örvend, igazságérzetéért megbecsüli azonban az egész parlament pártkülönbőség nélkül. Mint új képviselőt már 1923 jun. 20-án alelnökkévé választotta az egységspárt. Mint igazságügyminiszternek igen nagy sikere volt az, amikor megvédte a bírói kart (1925 dec. 1-én) s ez alkalommal kijelentette, hogy egyetlen bíró vagy ügyész sem tagja titkos szer-

vezeteknek. Emlékezetes nagy beszéde a frankvitában is és a felsőház megalkotásakor tartott szónoklata nagy elődei legklasszikusabb közjogi fejtegetései sorában foglalhat helyet. 1929 januárjában az igazságügyi tárcát felcserélte a földbirtokrendezés pénzügyi lebonyolítására alakult szövetkezet elnöki tiszt-ségévé' és azóta teljes munkaerőjét e szövetkezet országos érdekű feladatainak megvalósítására fordítja. Almásy Lászlónak képviselőházi elnökké történt megválasztása után őt az egységspárt egyhangulag elnökévé választotta.

Pethes László dr. (*Kecskeméthy*), volt nemzetgyűlési képviselő. 1885-ben született régi nemes földbirtokos családból. Középiskolai tanulmányait a besztercebányai főgimnáziumban elvégezve, Budapesten, Lipcsében és Kolozsvárott jogot hallgatott s 1907-ben Kolozsvárott az államtudományok doktorává avatták. Közigazgatási pályára lépett s vármegyéjében vállalt szolgálatot. 1909-ben I. aljegyzővé választották meg, 1913-ban pedig tb. főszolgabíró lett. A háboru elején a galíciai osztrák és a felvidéki magyar menekültek ügyeit intézte. 1916-ban a belügyminiszter a szolnoki menekültügyi kirendeltség élére állította, a következő évben pedig az Országos Közélelmezési Hivatalhoz rendelték szolgálattételre mint közélelmezési miniszteri megbízottat. 1918 novemberében a kormány Selmezt- és Bélábánya városok főispánokmánybiztosává nevezte ki. Ügyes taktikával sikerült az akkor észak felől már csehek által körülvett bányaváros megszállítását elodáznia. Helyét csak akkor hagyta el, amikor a csehek a városnak Budapesttel való összeköttetését elvágták s az élelmezést lehetetlenné tették. A kommün alatt résztvett a Dormándy-féle ellenforradalmi akcióban, amelynek meg-hiusulása után menekülnie kellett. Francia segítséggel sikerült eljutnia a Dél-vidékre, majd Szegedre, ahol résztvett az Antiboldsevista Komité megalapításában. Résztvett a nemzeti hadsereg dunántuli mozdulataiban s a hadsereggel együtt vonult be 1919 aug. 17-én Szekszárdra. Vármegyéje gazdasági és társadalmi életében jelentékeny szerepet játszik. Tagja Jásznagykunszolnok vármegye törvényhatósági bizottságának.

Az első nemzetgyűlésen, amelynek jegyzője volt, a jászapáti kerületet képviselte kisgazdapárti programmal. Az 1922. évi nemzetgyűlési választásokon ugyan-csak Jászapátin kapott egyhangu választással mandátumot, mint az egységspárt tagja.

Pető Sándor dr., volt nemzetgyűlési képviselő. 1867-ben született a vas megyei Jánosházán. Középiskoláit Pápán, Veszprémben és Nagykanizsán, az egyetemet

Budapesten végezte. 1893-ban nyitott ügyvédi irodát Budapesten. Amikor Achim András mandátumát a Kuria megsemmisítette, a békéscsabai kerület őt küldte a képviselőházba. 1910-ben az óbudai kerület választotta meg

demokratapárti képviselőjének. Vázsonyi Vilmos oldala mellett állandóan részt vett a parlamenti harcokban. Az első nemzetgyűlési választásokon a főváros IX. választókerületének mandátumát nyerte el. Meghalt 1921. nov. 1-én.

Petri Pál dr. államtitkár, országgyűlési képviselő. 1881. évben született Budapesten. Gimnáziumait Budapesten, az egyetemet a fővárosban, Berlinben és

Löwenben végezte. A jogi doktorátus megszerzése után Franciaországban, Belgiumban és Olaszországban volt tanulmányuton. Pályáját a miniszterelnökség státusában kezdte meg, mint fogalmazó-gyakornok 1904-

ben. Fokozatos előléptetés után a helyettes államtitkárságig vitte. A miniszteriumban főleg egyházjogi, nemzetiségi kérdésekkel és idegenben élő magyarok gondozásának ügyével foglalkozott s a vonatkozó ügyosztálynak vezetője volt. A háboru alatt a frontról betegen tért vissza, majd a Hadigondozó Hivatal megszervezésében vett részt Klebelsberg Kunó gróf és Teleki Pál gróf vezetése alatt. A háboru után visszakerült a miniszterelnökségre és a nemzetiségi kérdésekkel foglalkozó ügyosztályt szervezte meg. Szociálpolitikai és külpolitikai ta-

nulmányokkal foglalkozott és több értekezést írt. Egyik füzetében a hadigondozás történetét ismertette, idegen nyelven írt kisebb munkáiban a trianoni békekötés lehetetlenségét bizonyította be. Sokat foglalkozott a lordok házában elhangzott beszédekkel, az erdélyi magyar népművészetről ismertetést írt a külföld helyes tájékoztatására. Pekár Gyula kultuszállamtitkár felmentése után Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter mellett politikai államtitkár lett. A második nemzetgyűlésen a nádudvari kerületet képviselte. A kultuszminisztériumban a nem katolikus egyházügyeket intézte és ezenkívül főleg a népoktatási osztályokat irányította. Ebben a tárgykörben sokat dolgozott és legujabban a kisededóvról és óvóképzésről jelent meg nagyobb tanulmánya. Résztvett az 1925. évi pedagógiai világkonferencián Edinburgban, hol a nemzetiségek oktatásáról adott elő nagyobb értekezést és kint volt Washingtonban az Interparlamentáris Unió ülésén, hol a nemzetközi jog kiépítése tárgyában szólalt fel. Régi kerülete egyhangulag képviselőjéül választotta az 1926. évi országgyűlésbe is. Az egységespárt tagja.

Petrichevich Horváth Emil báró (*széplaki és radochi*), ny. államtitkár, volt nemzetgyűlési képviselő. 1881. aug. 24-én született Désen. Marosvásárhelyen 1906-ban ügyvédi vizsgát tett, ügyvédi gyakorlatot folytatott és alsógyékényesi, alóri, koppándi és meződombi birtokain gazdálkodott. Élénk részt vett ugy a vármegyei, mint az országos politikai életben, az Erdélyi Szövetségnek egyik alapítója volt. Mint politikus számos cikkben foglalkozott főleg erdélyi közügyekkel, éveken át Kolozsvárott és Désen mint újságíró is tevékenykedett. A Désy-Lukács perben Désy Zoltán egyik védője volt. A világháboruban mint hadiönkéntes vonult be és főhadnagyi rangot ért el. 1917-ben Nagyküküllő vármegye főispánjává nevezte ki s 22 vármegye területére a román egyházi és iskolaügyek kormánybiztosává. Mint ilyen a kor-

mányt képviselte a gör. kel. román zsinaton. E téren szerzett érdemeiért a király a Ferenc József-rend csillagos középkeresztjével tüntette ki 1917-ben. Részt vett az u. n. erdélyi főkormánybiztosság megszervezésében, ő dolgozta ki a tervezett erdélyi autonómia szervezetét és alkotmányát. A romániai entente sereg fővezérségéhez, mint teljhatalmu megbízott küldetett ki a demarkációsális vonal épségben tartásának elismerése céljából, de ebben a Károlyi-kormány szélső elemei által bevezetett új orientáció megakadályozta. 1919-ben a kommunizmus leverése után Budapestre jött, hol belügyminiszteri államtitkárként neveztetvén ki, a béke-előkészítő irodához osztották be, a béke-delegáció központi főtitkára lett, de az erdélyi menkültek ügyeit is intézte. 1920-ban az Országos Menekültügyi Hivatal élére állították. 1921. decemberben a népjóléti és munkaügyi miniszterium államtitkárává nevezték ki, hol tovább folytatta a megszállott területekről kiüldözöttek letelepítését. A vezetése alatt folytatott állami lakásépítéssel több, mint 20.000, részben vasuti kocsiban elhelyezett menekültet juttatott lakáshoz. Lefolytatta az u. n. rutén (segélyezési) akciót. 1921- és 1923-ban Prágában a kormány megbízásából a menekültek és az állásukból kimozdított magyar tisztviselők ügyében folytatott tárgyalásokat. 1924-ben a II. fizetési osztály jellegét kapta meg. 1925-ben a hatvani választókerület nemzetgyűlési képviselőnek választotta meg, egységespárti programmal. 1926-ban államtitkári állásáról lemondott. A politika magántanára a szegedi Ferenc József tudományegyetemen. Megjelent főbb munkái: Földtulajdon és demokrácia; Alkotmánybiztosítékok hazánkban és Angliában; A magyar ügyvédség; A mentelmi jog határai; A politikai tudomány fejlődése; A parlamenti választójog; A választójogi reform és Erdély; A modern állam fogalma és feladatai; Jókai és Erdély; „Versek“ címmel jelentek meg költeményei. 1920-ban a m. kir. Operaházban színre került Mikes című történelmi színjátéka.

Petrovác Gyula, országgyűlési képviselő. 1877-ben született Óbecsén. A

gimnáziumot Kalocsán, a műegyetemet pedig Budapesten végezte. Építészeti tanulmányutjai során

bejárta Ausztriát, Németországot, Olaszországot, Szerbiát és Romániát. Eleinte csak közséki politikával foglalkozott a fővárosban, mint a keresztény közséki párt egyik legagilisabb tagja. 1923-ban

azonban az Usetty Ferenc halálával megürült mandátumot, mint pótképviselő, ő kapta meg a parlamentben. 1922-től a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsának tagja. Intranszigens jobboldali meggyőződése miatt a Házban számos szóváltása és összetűzése támadt a szociáldemokratákkal. Több szakegyesület választmányi és igazgatósági tagja. A székesfőváros törvényhatósági bizottságának tagja. Rendkívül nagy szerepet játszik a keresztény társadalmi egyesületekben, amelyekben ugyancsak tisztségeket visel. Elnöke a Vakokat Gyámolító Egyesületnek, alelnöke a Herminamezői Római Katolikus Egyházközségnek. Az új országgyűlésbe ugyancsak a budapesti III. választókerület küldötte be a keresztény gazdasági és szociális párt lajstromán.

Petrovics György dr., országgyűlési képviselő 1878-ban született Bottonyán, Csanádmegyében. Középkiskoláit Szarvason végezte, jogot Budapesten és Eperjesen hallgatott.

A kolozsvári Ferenc József tudományegyetemen avatták a jogtudományok doktorává. Előbb a bíróság szolgálatába lépett majd Csanádmegyében megyei árvaszéki ülnök lett. 1917-ben egyhan-

gulag választották meg Makó város polgármesterévé s ezt az állást töltötte be 1922-ig, amikor Makó nemzetgyűlési képviselője lett. A nemzetgyűlésen jegyzői tisztséget töltött be. Elnöke a Makói Gazdasági Egyletnek, választmányi tagja az Omke-nek. A Marosvidék című napilapnak főszerkesztője. Könyvei: Az októberi forradalom és az idegen meg-

szállás Makón (1921); A makói hagyomány (1922). Az 1926. évi választáson nagy szótöbbséggel választották meg az egységspárt programjával. A képviselőháznak is jegyzője.

Pettkő-Szandtner Aladár (*felsődrithomai*), h. államtitkár. 1876 szept. 4-én született Dévaványán. Jogi tanulmányai végeztével igazságügyi szolgálatba lépett és kir. főügyészhelyettesi rangot ért el. A népjóléti és munkaügyi miniszterium megszervezésekor miniszteri tanácsossá nevezték ki és a hadigondozási ügyek vezetésével bízták meg. Utóbb ügyosztályával egyesítették az állami gyermekvédelem ügykörét is és h. államtitkárrá nevezték ki. Önállóan megjelent munkái: A magyar hadigondozás; A magyar kir. állami gyermekvédelem.

Petz Gedeon dr., a felsőház tagja. 1863 nov. 24-én született Harkán, Sopron vármegyében. A budapesti tudományegyetem filozófiai fakultásán s

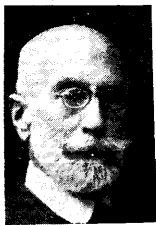

német egyetemeken végezte tanulmányait, amelyek befejeztével bölcsészettudori és tanári oklevelet nyert. Eleinte a budapesti ág. ev. főgimnáziumban tanárkodott, s ebben az időben jelentek meg első önálló művei, ame-

lyekkel magára irányította a magyar filológiai tudományosság vezető köreiből figyelmét. 1885-ben adta ki „A magyar hunmonda“ című könyvét és 1888-ban „Grimm törvénye“ című munkáját. A rákövetkező évben magántanár lett a budapesti egyetemen, 1896-ban pedig rendkívüli és 1904-ben rendes tanára a német filológiának. Egyéb jelentős munkái a következők: Az indogermán hangtan mai állásáról; A skandináv és angol irodalom története. Kisebbség nagyobb filológiai dolgozatainak java-része a Philológiai Közönyben, a Nyelv-tudományi Közleményekben, az Akadémia által kiadott „Magyarországi német nyelvjárások“ című füzetes kiadványban s a Német Philológiai Dolgozatokban jelent meg s jelenik meg ezidőszent is. A két utóbbi folyóiratnak, valamint a Philológiai Közönynek szerkesz-

tője, illetve társszerkesztője. Egyike a legkiválóbb magyar germanistáknak, akinek nevét német tudományos körökben is ismerik. A Magyar Tudományos Akadémia 1895-ben levelező, 1920-ban rendes tagjává választotta. 1906 óta a budapesti Középiskolai Tanárképző Intézet igazgatója. 1915-ben a budapesti bölcsészeti fakultás dékánja volt. A budapesti tudományegyetem bölcsészeti kara választotta be a felsőházba.

Petz Lajos dr. (felpéci), a felsőház tagja. 1854-ben született Győrben. A középiskolát Győrött, az egyetemet Bécsben végezte, itt avatták 1877-ben az orvosi tudományok doktorává. Anyanyelvén kívül a német nyelvet beszéli tökéletesen, beszél francia és olasz nyelven is s részben tanulmányutak, részben magánutazásai során Európa legtöbb államában járt. 1881-ben

városi orvos lett Győrött. Négy év múlva tiszti főorvossá és a kórház igazgatójává választották meg, mely állását 43 éven át töltötte be, kivéve a kommu-
nizmus idejét, amikor nem teljesített szolgálatait. 1922-ben vonult nyugalomba. Városának társadalmi életében állandóan tevékeny szerepet visz, emellett kiterjedt szakirodalmi és tudományos munkásságot folytat. A győri jogakadémián a közigazgatási egészségügyen rendkívüli tanára s mintegy 32 orvosi és részben társadalmi munka szerzője. A győri papnevelő intézetben 23 éven át a medicina pastorális előadója volt. A háboru alatt a magyar vöröskereszt győri kiegészítő kórházát is vezette, mely közel kétszáz önkéntes ápolónőt képzett ki. Az ő nevéhez fűződik a győri közkórház újjáépítése, amelyet ő kezdeményezett. Az Országos Orvosszövetségnek huszonhat év óta, a győri Ének- és Zenegyuletnak 15 év óta elnöke; tiszteleti tagja az Országos Közegészségügyi Egyesületnek, levelező tagja a Budapesti Királyi Orvosegyesületnek és tiszteleti tagja a bécsi Kaufmännische Gesangvereinek s még több társadalmi és szakegyesületnek. Első ízben tagja a törvényhozásnak. Győr város törvényhatósága választotta meg felsőházi első póttagjává s Németh Károly rendes tag főispánná történt kinevezése után annak helyébe lépett.

Peyer Károly, volt miniszter, országgyűlési képviselő. 1881-ben született Városlődön, Veszprémmegyében. Elemi és négy középiskolát végzett, utána szülei géplakatostanoncnak adták. Mesterségének kitanulása után 1906-ig a budapesti gépgyárakban dolgozott és mint bizalmiférfiu, később pedig mint a Vas- és Fémmunkás Szövetség egyik vezetője tevékeny részt vett

a szociáldemokrata munkásmozgalomban. 1906-ban az Ált. Munkásbetegsegélyző tisztségviselője lett, majd a Vas- és Fémmunkás Szövetség titkára. 1911-ben a Szakszervezeti Tanács választotta titkárává, mint ilyen, megszervezte a bányamunkásokat s 1918-ban a szövetség titkára lett. Az ugyanekkor megindított „Bányamunkás” című lapnak ma is szerkesztője. Belügyminisztere volt a rövidéletű Peidl-kormányban, a Clark-tárgyalások következtében létrejött koncentrációs kabinetnek pedig népjóléti és munkaügyi minisztere volt. 1920-ban azonban, párthatározat alapján, a kormányból kilépett. 1921-ben résztvett a bányamunkások genfi nemzetközi kongresszusán, ahol beválasztották a végrehajtóbizottságba. A második nemzetgyűlésbe a dorogi és a budapesti északi kerület küldötte be. Egyike a legtöbbet szereplő szociáldemokrata politikusoknak. Az Eszkütt-ügyről emlékezetes ülésen őt is hosszabb időre kitiltotta a nemzetgyűlés. Éleshangu felszólalásai sokszor nagy vihart okoztak. A frankügy idején, az ügyesség vádiratával kapcsolatban, ő terjesztette elő a baloldali ellenzék deklarációját. 1926 februárjában a nemzetgyűlés kétszer 15 napi ülésről tiltotta ki a miniszterelnökkel szemben használt sértő kifejezései miatt. Az országgyűlési választásokon ismét fellépett a dorogi kerületben, de ellenjelöltje több ezer szótöbbséggel megbuktatta. Az országgyűlésbe Budapest északi kerülete küldötte be lajstromos választással.

városi orvos lett Győrött. Négy év múlva tiszti főorvossá és a kórház igazgatójává választották meg, mely állását 43 éven át töltötte be, kivéve a kommunizmus idejét, amikor nem teljesített szolgálatait. 1922-ben vonult nyugalomba. Városának társadalmi életében állandóan tevékeny szerepet visz, emellett kiterjedt szakirodalmi és tudományos munkásságot folytat. A győri jogakadémián a közigazgatási egészségügyen rendkívüli tanára s mintegy 32 orvosi és részben társadalmi munka szerzője. A győri papnevelő intézetben 23 éven át a medicina pastorális előadója volt. A háboru alatt a magyar vöröskereszt győri kiegészítő kórházát is vezette, mely közel kétszáz önkéntes ápolónőt képzett ki. Az ő nevéhez fűződik a győri közkórház újjáépítése, amelyet ő kezdeményezett. Az Országos Orvosszövetségnek huszonhat év óta, a győri Ének- és Zenegyuletnak 15 év óta elnöke; tiszteleti tagja az Országos Közegészségügyi Egyesületnek, levelező tagja a Budapesti Királyi Orvosegyesületnek és tiszteleti tagja a bécsi Kaufmännische Gesangvereinek s még több társadalmi és szakegyesületnek. Első ízben tagja a törvényhozásnak. Győr város törvényhatósága választotta meg felsőházi első póttagjává s Németh Károly rendes tag főispánná történt kinevezése után annak helyébe lépett.

Philipp János, volt országgyűlési képviselő. 1862 febr. 5-én született Ujardon. A középiskola hat osztályának elvégzése után szülei foglalkozásához, a földműveléshez tért vissza és birtokán gazdálkodott. 1906-ban alkotmánypárti programmal az ujaradi kerület országgyűlési képviselővé választotta s 1910-ben ismét régi kerülete mandátumát nyerte el nemzeti munkapárti programmal.

Pikler Emil, volt nemzetgyűlési képviselő. 1872-ben született Árvaváralján, Árva megyében. A IV. gimnáziumi osztály és a budapesti kereskedelmi akadémia elvégzése után Brűnnbe ment, ahol az ottani textiliparban, mint irodai kereskedelmi alkalmazott éveken át állásban volt és már akkor, egész fiatalon résztvett a szociálista munkásmozgalomban. Később Németországba és Észak-amerikába került. Külföldi utjáról 1900-ban jött meg Budapestre. Itt is nyomban bekapcsolódott a munkásmozgalomba. A magyarországi szociáldemokrata-pártba az 1902-ik évben lépett be. Az 1905-ik évben a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakegylete alelnökévé választotta, de néhány hónappal később az Észak-amerikai Egyesült-Államokba távozott, onnan pedig Németországba és Ausztriába került. Ezekben az országokban évekig működött és mindenütt szerepe volt a munkás-, különösen pedig a szakszervezeti mozgalmakban. A Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége közvetlenül a proletárdiktatura bukása után alelnökévé, 1922 január havában pedig elnökévé választotta. A magánalkalmazottak jog- és bérviszonyairól a szaklapokban jelentős irodalmi tevékenységet fejtett ki a multban és a parlamentben is főleg ebben az irányban munkálkodott. A második nemzetgyűlésen a budapesti északi lajstromos kerület egyik szociáldemokrata mandátumával foglalt helyet. Mint pótképviselőt hívták be a Győrki Imre lemondásával megüresedett helyre. 1926 decemberében lajstromos szavazással a pesti északi kerület pótképviselőjévé választották, mint a szociáldemokrata-párt jelöltjét. 1929-ben éles összeütközésbe került a pártvezetőséggel, Herczeg Ferencnek, a Reviziós Liga elnökének a magyar munkássághoz intézett felhívása után,

mert Pikler nyíltan hangoztatta, hogy a munkásságnak ott van a helye a revizióért küzdők első sorában. Ekkor ki is lépett a pártból.

Pintér László, országgyűlési képviselő. 1884 szept. 7-én született Sopronban. Sopronban és Győrött végezte a középiskolát s egyházi pályára lépve, a győri egyházmegyei hittudományi főiskolán folytatta tanulmányait. Mint főiskolai hallgatót Széchenyi Miklós gróf, akkori győri püspök, 1905-ben kiküldte a salzburgi főiskolai szociális kurzusra, 1906-ban pedig a németországi katolikusok szociális és gazdasági szervezetének centrumába, München-Gladbachba, ahol amugy is erős szociális hajlamai erőteljes ösztönzést nyertek. Közben Győrött is résztvett a főiskolai hallgatók körében létesült „Szociális Társulat” megalapításában. Lelkesszé szenteltetvén, Győrujvárosban és Sopronban lelkészkedett, majd a győri székesegyház hitszónoka és káptalandombi lelkész lett, míg 1913-ban Frigyes főherceg, mint a rajkai (mosonmegyei) plébánia kegyura, őt a plébánia élére állította. Irodalmi munkásságának elismeréseül Fetser Antal győri megyéspüspök espressé nevezte ki. A háboru alatt egyházi teendőinek ellátása mellett, idejének tulnyomó részét a háborus szenvedések enyhítésére fordította, miközben időt teremtett magának arra is, hogy a pozsonyi főiskolán jogi abszolutoriumot szerezzen. A nyugatmagyarországi kérdés felvetődésével teljes erejével az elszakadási mozgalom ellen fordult s mint a nyugatmagyarországi végek egyik német folyóiratának, a Heideboden-nek szerkesztője, nagy érdemeket szerzett Sopronnak és környékének megmentése körül. Évek sora óta tagja Győr-Moson-Pozsony vármegyeék közigazgatási bizottságának. A II. nemzetgyűlésbe 1922-ben a zurányi kerület küldte be az egységspárt programjával. Jelentős érdeme, hogy a magyar-osztrák határszéli forgalom kérdését állandóan napirenden tartotta a Házban. Az új országgyűlésben ugyancsak a zurányi kerületet képviseli egyhangu mandátum alapján.

Piret-Bihain Gyula báró, felsőházi póttag. 1874 jun. 8-án született Elemé-

ren, mint Béla báró kamarás, valóságos belső titkos tanácsos és Orczy Leona bárónó fia. Tanulmányai befejezése után a 8. sz. huszárezredben eleget tett katonai kötelezettségének s később ezen ezred tart. főhadnagya lett. 1900-ban megkapta a cs. és kir. kamarási méltóságot. Köpödsdi, nyitramegyei birtokos, Albrecht kir. herceg kamarai előljárója; a főváros társadalmi életében vezetőszerepet visz. Az örökösjogu családok választottjaként szerepel a felsőházi póttagok között.

Pirkner János (békei), volt országgyűlési képviselő. 1854 ápr. 29-én született Pozsonymegyében, Béke községben. Gimnáziumi tanulmányait Pozsonyban végezte. 1873-ban bevonult katonának Bécsbe a cs. és kir. 5. huszárezredhez s az önkéntesi év letelte után ténylegesítettte magát. 1874-ben hadnagy lett. 1876-ban, édesatyja halála után, kilépett a katonaságtól s átvette a pozsonymegyei birtokok vezetését, majd elvégezte a gazdasági akadémiát. Pozsony vármegye törvényhatósági bizottságának tagja. Megszervezte a megyében a tejszövetkezeti központot, mely mint ilyen első volt az országban. Ezen ténykedésének eredménye, hogy 1891-ben meghívták a földmivelésügyi minisztériumba felállított tejgazdasági felügyelőség vezetőjének. E minőségében kiépítette az egész országra a tejszövetkezeti hálózatot, azután pedig átvette az állattenyésztési osztály vezetését és ezen beosztásában megszervezte az állattenyésztési s a jelenlegi gazdasági felügyelőségeket s 1897-ben miniszteri osztálytanácsos, 1904-ben pedig miniszteri tanácsos lett. 1910-ben nyugalomba vonult. Ekkor nemzeti munkapárti programmal Zsombolyán választották meg képviselőnek. A háboru alatt mint tartalékos honvédhuszár főhadnagya a Vöröskereszt Egylet kötelékében teljesített szolgálatot s csakhamar főmegbízott-helyettes lett. A forradalom kitörésekor és az ezt követő proletárdiktatura alatt sok üldöztetésnek volt kitéve. 1920. június 4-én, a trianoni béke aláírása napján, agyvérzés érte s többé nem is nyerte vissza egészségét. Meghalt 1925 dec. 15-én. Közéleti szereplése alatt számos kiténtetést kapott.

Pischinger Gyula, nyug. h. államtitkár. 1859 febr. 24-én született Budapesten. Középiskolái elvégzése után a budapesti József-műegyetemen mérnöki diplomát szerzett.

1887-ben lépett a kereskedelemügyi minisztérium szolgálatába, ahol fokozatosan előrehaladva, 1919-ben miniszteri tanácsos, 1926-ban pedig h. államtitkár lett s ugyanezen évben nyugdíjba

is ment 39 évi szolgálat után. Az állami hidak építése körül igen jelentékeny munkásságot fejtett ki.

Platthy György dr., országgyűlési képviselő. 1864 márc. 8-án született Losoncon. Iskoláit Losoncon, Rozsnyón és Budapesten végezte. Mint egyetemi hallgató a budapesti egyetemi ifjuság egyik vezére volt s különösen a véderőmozgalomban jutott nevezetes szerep osztályrészeül. A jog- és államtudományok doktora. 1900-ban ügyvédi oklevelet nyert s a fővárosban nyitott ügyvédi irodát. 1903 óta tagja a fővárosi törvényhatósági bizottságnak, melyben már régóta mint az I. kerület vezérszónoka szerepel. Közéleti tevékenységének tulnyomóan nagyobb részét a fővárosnak szentelte. Pénzügyi és közlekedési kérdésekben egyike a törvényhatósági bizottság legnagyobb tekintélyű tagjainak. Igazgatósági tagja a Székesfővárosi Közlekedési R.-T.-nak s mint ilyen elévülhetetlen érdemeket szerzett a háboru alatt lerongyolódott fővárosi villamos vasutaknak 1923—26-ban végrehajtott nagyszabású rekonstrukciója körül. A Tabán szabályozásának kezdeményezésével nagy érdemeket szerzett Budapest fejlődése körül is és ezidőszerint is egyik legfőbb mozgatója a főváros tabáni építési programjának. Régi harcosa a függetlenségi eszmének. Benyovszky Sándor halála után Kossuth Ferenc kívánságára, akinek bizalmas környezetéhez tartozott, őt jelölték a dunavecsei kerületben s ő akkor győzelemre is vitte a függetlenségi párt zászlaját Benedek Sándor államtitkárrel szemben, amit akkoriban elsőrangú politikai eseménynek tartot-

tak. (1913.) Mikor a függetlenségi párt kettévált, Bizony Ákossal együtt megalapította az Országos Függetlenségi és 48-as pártot, melynek ügyvezető elnöke lett. A kommün idején hat hétig tusként tartották fogva a gyűjtőfogházban. Az 1919 júniusi ellenforradalmi megmozdulás idején a vörösök újra letartóztatták. Ezuttal a parlament pincéjében 36 órán át őrizték s társaival együtt kritikus órákat élt át. Életbenmaradását Romanelli olasz őrnagy közbenjárásának köszönhette. A nemzeti kormány megalakulása után Heinrich Ferenczel, Simontsits Elemérrel együtt elnöke volt az Országos Nemzeti Pártnak, mely a Heinrich-féle polgári pártból, a munkapárt egyes tagjaiból s a 48-as függetlenségi pártból fuzió útján jött létre, hogy aztán hamarosan újra elemeire válják szét. A Huszár-féle koncentrációs kormány megalakulásakor igazságügyminiszternek emlegették. 1920-ban az általános választásokon a dunavecsei kerületben lépett fel, de kisebbségben maradt. Az 1922. évi általános választásokon az egységespárt programjával választották meg. A második nemzetgyűlésen a pénzügyi, külügyi, igazságügyi és a zárszámadás-vizsgáló bizottságban fejtett ki minden oldalon elismert érdemes tevékenységet. Az 1926. évi általános országgyűlési képviselőválasztások alkalmával a dunavecsei kerület egyhanguan választotta meg képviselőjének.

Plihál Viktor dr., a felsőház tagja. 1865 május 13-án született Nagykanizsán. A középiskoláit Nagykanizsán végezte, egyetemi tanulmányait pedig részben Innsbruckban, részben Budapesten. Jogi doktor. Gyakornokoskodás után 1896-ban nevezték ki Ujpestre közjegyzőnek és onnan 1901-ben Nagykanizsára helyezték át. A közjegyzőségről 1920-ban lemondott és azóta ezerholdas birtokán gazdálkodik. 1901 óta tagja Zalamegye törvényhatósági bizottságának, amelyet a felsőházban képvisel. Tagja a közigazgatási bizottságnak is. A Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár R.-T. elnöke. Érdemei elismerésül megkapta a kormányfőtanácsosi címet.

Plósz Béla dr., h. államtitkár. 1863 máj. 19-én született Budapesten. 1885-

ben nyerte el az állatorvosi oklevelet s ekkor az állatorvosi főiskola belklinikáján tanársegéd, 1887-ben a sebészklínikán segédtanár lett. 1891-ben a budapesti egyetemen filozófiai doktorrá avatták. 1892-ben a törvényszéki állatorvostan előadója, 1894-ben nyilvános rk. tanár lett, 1897-ben a sebészet rendes tanárává nevezték ki. Két ízben volt az állatorvosi főiskola prorektora. A Szent István Akadémia tagja, m. kir. udvari tanácsos. 35 évi szolgálat után az állatorvosi főiskoláról nyugalomba vonult. 1925 óta országos lótenyésztési főigazgató s mint h. államtitkár működik a földművelésügyi minisztériumban. Nagyobb önálló művei: Sebészeti műtéttan; Általános és részletes sebészet (4 kötet). Azonkívül lefordította magyarra Möller H. „Állatorvosi szemészet” című munkáját.

Plósz István, volt nemzetgyűlési képviselő. 1878 aug. 19-én született a hevesmegyei Aldebrőn. Iskolái elvégzése után szülőfalujában gazdálkodott kisbirtokán. Régi lelkes harcosa a szövetségi mozgalomnak. Aldebrőn fogyasztási és hitelszövetkezetet létesített. 1919-ben a kommunisták Mayer János jelenlegi földművelésügyi miniszterrel forradalmi törvényszék elé állították, mint a kisgazdatársadalom egyik vezető egyéniségét. Később szabadon bocsátották ugyan, de azután is állandóan szigorú felügyelet alatt tartották. Az első nemzetgyűlésen a pétervásári kerületet képviselte. Szerepet visz az Országos Mezőgazdasági Kamara életében. 1923—1926-ig tagja volt az Országos Földbirtokrendező Biróságnak. A felsőházi törvény alapján a Mezőgazdasági Kamarák 1927 januárban a felsőház póttagjává választották.

Plósz Sándor, volt igazságügyminiszter. 1846 jun. 10-én született Budapesten. Jogi tanulmányait Bécsben és Budapesten végezte s 1868-ban a budapesti egyetemen a jogtudományok doktorává avatták. Ezután megszerezte az ügyvédi oklevelet s bírói pályára lépett. 1872-ben már a pesti kir. törvényszéknél viselt bírói állásából nevezték ki az akkor felállított kolozsvári egyetemhez a polgári törvénykezés és a váltó- és kereskedelmi jog rendes tanárává,

ahonnan 1881-ben a budapesti egyetemhez helyezték át. 1894-ben államtitkár lett az igazságügyminisztériumban, 1899-ben pedig a Széll-kormányban igazságügyminiszterré nevezték ki s ezt a tárcát a Khuen-Héderváry Károly gróf és Tisza István gróf kormányában is megtartotta. 1905-ben visszatért a budapesti egyetemre, 1899-ben megkapta a belső titkos tanácsosi méltóságot, később a Lipót-rend középkeresztjét és az I. oszt. vaskorona-rendet. Államtitkársága és minisztersége alatt a bajai, utóbb a regőcei választókerületet képviselte, 1910-ben pedig a lugosi kerület választotta meg képviselőjévé. 1914-ben főrendiházi tag lett. A Magyar Tudományos Akadémiának 1884 óta levelező-, 1894 óta pedig rendes tagja volt és 1913-ban az Akadémia másodelnöke lett. A lipcei egyetem 500 éves fennállásának ünnepe alkalmából tiszteletbeli doktorává avatta. Nagyszámu jogtudományi dolgozatai közül különösen kiemelendők: Tanulmány a perrendtartás 95. §-ának értelmezéséhez; A halál általi hitelesítésről; A szóbeli eljárásban megengedendő jogorvoslatokról; A keresetjogról; Adalékok a keresetjog elméletéhez; A magyar váltójog kézikönyve; A magánokiratok bizonyító ereje, különös tekintettel azok alakjára; A perbeli semmisségekről; A perbeli beismerésről; A polgári per szerkezete az új perrendtartásban; A törvényes vélelem természete; A bizonyítási teherről; A jogi oktatás reformjáról; A magyar polgári törvénykezési jog. Számos tanulmánya németül is megjelent. Irodalmi és tanári működése új irányt jelentett a magyar perjogi tudomány művelésében. Nagy érdemei vannak a magyar polgári perjog reformjának megvalósításában. A polgári perrendtartás első tervezetét, valamint a sommás eljárásról szóló törvény tervezetét ő készítette. 1893-ban elkészítette a polgári perrendtartás újabb tervezetét, melynek ismételt átdolgozásával, főleg Térfy Gyula és Fodor Ármin közreműködésével végső formába öntötte a polgári perrendtartás törvényjavaslatát, amelyet 1902-ben a képviselőháznak benyújtott s amelyet 1910-ben a Ház az ő előadása alapján fogad-

dott el s az előbb említett Térfy és Fodor közreműködésével a polgári perrendtartást életbeléptető törvényjavaslatot is elkészítette, amelynek 1912-ben szintén ő volt az előadója. Miniszterségéhez fűződik a többi között a bűnvádi perrendtartás életbeléptetése, a főudvarnagyi bíróságról szóló törvény, az uzsoratorvény novellája és sok más törvény előkészítése. Minden munkáját és országgyűlési beszédeit is a tárgynak teljes ismerete, mély gondolkodás, nagy tudás és alaposág, a legszigorubb lelkiismeretesség és kiváló gyakorlati érzék jellemezte. Meghalt 1925 máj. 29-én Budapesten.

Podmaniczky Endre báró (*aszódi és podmanini*), országgyűlési képviselő. Aszódon született 1858-ban. Tanulmányai befejezése után katonai pályára lépett és 23 évig szolgált a honvédszűrszolgálat kötelékében, legutóljára mint a 4. honvédszűrszolgálat századosa. A katonai pályától 1906-ban vált meg. Kelebia pusztán telepedett meg és itt gazdálkodik ma is birtokán. Tevékeny részt vesz megyéjének közéletében. 1895-ben cs. és kir. kamarás lett. Az 1910-iki általános választások alkalmával Baja város a nemzeti munkapárt programjával képviselővé választotta. 1914-ben a háború kitörésekor önként bevonult és mint honvédszűrszolgálat 1918-ig szolgálatot teljesített. Az ellenséggel szemben tanúsított bátor magatartásért a signum laudissal és a II. oszt. német vaskereszttel tüntették ki. A forradalom kitörésekor visszavonult birtokára és ott gazdálkodott. A bolsevisták le akarták tartóztatni, de sikerült elmenekülnie. Számos társadalmi és szakegyesületnek tagja. A második nemzetgyűlésben a tompai kerületet képviselte egységspárti programmal. Az országgyűlésbe is régi kerülete küldötte be az egységspárti programjával.

Podmaniczky Géza báró (*aszódi és podmanini*), volt főrendiházi tag. 1839 márc. 26-án született Aszódon. Kizáróan gazdaságának és a sportnak élt s kiskartali birtokán híres falkát tartott. Ferenc József király gödöllői vadásztáira többnyire hivatalos volt. 1868-ban nőül vette Degenfeld Berta grófnőt, Tisza Kálmánné nővérét. 1889-ben a

Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagjává választotta, 1896-ban belső titkos tanácsosi méltóságot kapott. 1910-ben a pestmegyei nemzeti munkapárt diszelnökévé választotta. Meghalt 1923 aug. 26-án.

Pogány Frigyes dr., államtitkár, országgyűlési képviselő. 1874-ben született Nagykanizsán. Miután a budapesti tudományegyetem jogi fakultásán doktori diplomát szerzett,

állami szolgálatba lépett a kereskedelemügyi minisztériumban. 1914-ben a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba került miniszteri osztálytanácsosi rangban és itt 1918-ban miniszteri tanácsos, majd 1924-ben helyettes államtitkár lett. Már ifjkorában feltűnt nagy tehetségével és mint egyetemi hallgató öt éven keresztül a Ferenc József—Erzsébet aranyosztálydíjat élvezte. A doktorátuson kívül statisztikai szakvizsgát is tett és statisztikai tanulmányokkal foglalkozott. Anyanyelvén kívül a német és francia nyelvet birja tökéletesen és hivatalos küldetése során, a békeszerződésből folyó ügyek rendezésével kapcsolatban, többször megfordult Prágában, Bukarestben, népszámlálási ügyben Bécsben. Nagy irodalmi munkásságot folytatott. 1913-ban „A Magyar Szent Korona Országai népoktatásügyének fejlődése” című tanulmánya, 1915-ben „A közoktatásügyi statisztika és hazánk közoktatásügye 1913-ban” című értekezése jelent meg. 1926-ban, amikor a Magyar Statisztikai Társaság tagjává választotta, „A magyar népoktatásügyi politika irányelvei és csonka hazánk elemi népoktatásának fejlődése a kiegyezés óta” című értekezésével tartotta meg székfoglalóját. Erdemeinek elismeréséül 1917-ben a másodosztályú polgári hadiérdemkeresztrel, 1918-ban pedig a harmadosztályú vaskoronarenddel tüntették ki. Hoszu idő óta tevékeny szerepet tölt be a társadalmi és közéletben. Tagja az „Ugynevezett Tanácsköztársaság Történetére vonatkozó adatok gyűjtésére alakított”, továbbá a „Béketárgyalásokat előkészítő”, a „Fegyver-

szüneti”, a „Felszámoló”, a „Jóvátételi”, a „Nemzetvédelmi” s a „Békeszerződés rendelkezéseinek végrehajtására kiküldött” miniszterközi bizottságoknak, magyar részről elnöke volt az irattári és az alapítványi ügyeket tárgyaló magyar—jugoszláv, magyar—cseh és magyar—román delegációknak. Elsőizben tagja a törvényhozásnak. A mindszeinti választókerület egyhangulag küldötte be az országgyűlésbe egységespárti programmal.

Pokoly József dr., a felsőház tagja 1866-ban született Őrben, Szabolcsmegyében. A középiskola után a sárospataki és debreceni akadémiákon vé-

gezte a református teológiát, majd a budapesti egyetem jogi és államtudományi karának hallgatója volt. Néptanítói, református lelkészi és államtudományi doktori oklevele van. Gróf Tisza Lajosnak magántanítója volt.

1894-ben választották lelkésszé, egy évvel később azonban a kolozsvári egyetem ujonnan szervezett református teológiai fakultására hívták meg nyilvános rendes tanárnak, ahol 1912-ig adta elő a keresztény egyháztörténetet és a protestáns egyházjogot. Ekkor a debreceni bölcsészeti akadémiára választották meg az egyetemes történelem tanszékébe. 1914-ben ugyanerre a tanszékre nyilvános rendes tanárrá nevezték ki a debreceni Tisza István tudományegyetemen s ily minőségben működött 1923-ig, amikor ugyanez egyetem református hittudományi karának meghívása folytán előbbi tanszékét a keresztény egyháztörténeti tanszékkel cserélte fel. Társadalmi munkásságának javarésze az egyházi és tanügyi életre esik. Tagja volt az erdélyi református egyházkerületben az egyetemes konventnek, az országos zsinatnak és a kerületi igazgató tanácsnak. Mint egyetemi tanár a bölcsészeti és református hittudományi karon dékáni tisztséget viselt, az 1920—1921-iki tanévben pedig az egyetem rektora volt. Résztvett a debreceni diákjóléti bizottságnak, valamint a Debreceni Tisza István Tudományos Társa-

ságnak megalapításában, mely utóbbi egyesületnek elnöke. Széleskörű munkásságot fejt ki a tudományos irodalom terén. Számos egyháztársadalmi és egyháztörténeti tanulmányt irt különböző folyóiratokba. Önálló művei: Az erdélyi református egyház története; A protestantizmus hatása a magyar állami életre. Elsőizben tagja a törvényhozásnak. A debreceni Tisza István tudományegyetem küldötte be a felsőházba.

Polonyi Dezső dr., volt országgyűlési képviselő. 1875 márc. 12-én született Budapesten. Jogot a budapesti egyetem hallgatott és itt szerzett jogtudori

oklevelet is. Azután több nagyobb ügyvédi irodában dolgozott, 1896-ban pedig édesapja, Polonyi Géza irodájába lépett be. 1905-ben ügyvédi vizsgát tett s 1906-ban édesapjának igazságügyminiszterré történt kinevezése után átvette az ő irodáját.

1906—1918-ig a kézdivásárhelyi kerületet képviselte a Házban függetlenségi és 48-as párti programmal. A forradalmak óta nem vizs aktív szerepet a politikában, ügyvédi gyakorlatot folytat s emellett nagy publicisztikai tevékenységet fejt ki. Mint ügyvéd főként a politikai vonatkozású perekben szerepel. A Tisza-perben ő volt Friedrich István védője. Önállóan megjelent művei: A felsőházi javaslat; A magyar királykérdés.

Polonyi Géza, volt igazságügyminiszter. 1848 ápr. 3-án született Zsitvakenézen, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Középiskoláit elvégezve jogot Kassán és Budapesten tanult. 1872 óta Budapesten folytatott ügyvédi gyakorlatot s rövidesen országos hírnévre tett szert, mint bűnügyi védő.

1881-ben választották meg először képviselőnek Szolnokon függetlenségi programmal, 1886-ban Németújvár, 1887-, 1892- és 1896-ban Hajduszoboszló mandátumát nyerte el. 1903-ban és 1905-ben Kézdi-

vásárhelyen választották meg, 1906-ban a budapesti IV. ker. képviselője lett, 1910-ben pedig a lévai kerület küldötte be a képviselőházba. A függetlenségi politikának egyik főirányítója volt. Mint fővárosi bizottsági tag Budapest községi életének irányításában is vezérszerepet játszott. Megalapítója és sokáig vezére volt a Saskörnek. Jelentős szerepe volt a polgári házasság, a Szapáry-féle közigazgatási reform és Ferenc Ferdinánd trónörökös házasságának becikkelyezése körül folyt vitában, az 1889-iki véderőtörvény tárgyalásában, az 1903. évi nagy obstrukcióban, valamint a nemzeti küzdelemben, amikor az ellenzék vezérlőbizottságának tagjává választották. A koalíció vezérlőbizottságának megbízásából Fejérváry Géza báróval 1906 áprilisában elkészítette a paktumot, amelynek alapján a szövetséget ellenzék kormányt vállalt s e kormánynak igazságügyminisztere lett. Főként az ő közbenjárásának lett eredménye a király és nemzet közötti békének helyreállítása s a koalíciós kormány megalakulása. Miniszteri állásáról 1907 februárjában lemondott. Politikai pályájának kezdetétől fogva a parlament legkiválóbb szónokai közé tartozott és ismereteinek sokoldalúságával korán hírnévre tett szert. Minisztersége alatt gondoskodott a bírák anyagi helyzetének javításáról, az ügyvédi rendtartás módosításával és az ügyvédi tanácsnak a Kurian való szervezésével az ügyvédi állás tekintélyének emeléséről s ezeken kívül nagyszabású kodifikációs munkát kezdeményezett. 1918 júliusban a fővárosi közmunkák tanácsának elnökévé nevezték ki, ez állásából a proletárdiktatura alatt elmozdították és sokáig tusztként fogva is tartották. A diktatura bukása után visszahelyezték az elnökségbe. Publicisztikai tevékenységet is fejtett ki s egyideig a régi Nemzeti Ujság szerkesztője is volt. Önállóan megjelent műve: Birtokpolitika (1916). 1906-ban, igazságügyminiszterré történt kinevezetésekor harmincnégy évi működés után lemondott ügyvédi gyakorlatáról. Meghalt 1920 febr. 1-én, Budapesten.

Pongrácz Ferenc gróf (szentmiklósi és óvári), volt főispán. 1865 jan. 29-én

született Alsókubinban, Árva megyében. Középiskoláit, mint cs. és kir. nemesapród Bécsben végezte, majd a 15-ik huszárezrednél szolgált le önkéntesi évét, azután pedig tényleges szolgálatban maradt s 1896-ban mint főhadnagy lépett ki a katonaságtól. Ekkor végezte el

jogi tanulmányait, majd Abaujtona vármegye szolgálatába lépett. 1905—1906-ban Abaujtonavármegye és Kassa város főispánja volt s a Fejérváry-kormány lemondásakor ő is távozott állásából. A világháború alatt, mint huszárszázados teljesített szolgálatot.

Pongrácz Frigyes gróf (*szentmiklósi és óvári*), volt főrendiházi tag, 1850. máj. 22-én született Nedecen. Jogi tanulmányait elvégezve állami szolgálatba lépett. Mint a közös pénzügyminisztérium osztályfőnöke a delegáció ülésezei alatt jutott nagy szerephez. 1901-ben a belső titkos tanácsosi méltóságot nyerte el.

Pongrácz János gróf, volt országgyűlési képviselő. 1875. máj. 15-én született Vágrevfalun. Tanulmányai elvégzése után vágrevfalusi birtokán gazdálkodott. 1910-ben a vágbesztercei kerület választotta meg országgyűlési képviselőjévé nemzeti munkapárti programmal.

Pop C. István, volt országgyűlési képviselő. 1865. ápr. 1-én született a szolnok-dobokamegyei Sajgó községben. Jogi tanulmányait Budapesten és Bécsben végezte; 1891-ben ügyvédi vizsgát tett és Aradon ügyvédi irodát nyitott. Több nemzetiségi sajtóperben szerepelt. A román komité megbízásából részt vett Hágában és Brüsszelben az interparlamentáris konferencián, ahol éles vitája támadt Pázmándy Dénessel. 1905-ben a világosi kerület választotta képviselőjévé román nemzetiségi programmal. Ekkor a felirati vitánál felszólalásában az általános, titkos, egyenlő, községenkénti választójog behozatalát követelte. 1906-ban és 1910-ben újra régi kerülete mandátumát nyerte el. Mint a Nemzeti Komitéból

alakult hatos albizottság tagja részt vett és részben elnökölt az Erdély sorsára oly fontos tanácskozásokon (1918. okt.), melyek jórészt az ő aradi házában folytak le. Az impérium változása után a nagyszebeni Consiliul Dirigent harmadmagával a román kormányba küldte be.

Popovics Sándor dr., a Magyar Nemzeti Bank elnöke, felsőházi tag. 1862-ben született Budapesten. Középiskoláit és az egyetem jogi fakultását Budapesten végezte. Ezután a

pénzügyminisztérium szolgálatába lépett, ahol rendkívüli tehetségével és szorgalmával gyorsan haladt előre. Hatévi szolgálat után, 28 éves korában — 1890-ben — már miniszteri tanácsos lett s a legfontosabb ügyeket bízták rá. Résztvett a Széll—Körber-féle magyar-osztrák kiegyezési konferenciákon, mint a magyar kormány pénzügyi előadója. 1903-ban a pénzügyminisztérium adminisztratív államtitkárává nevezték ki, 1906-ban pedig politikai államtitkár lett a Wekerle-kabinetben. Mint képviselő Pozsony I. választókerületének mandátumával foglalt helyet a Házban, alkotmánypárti programmal. Államtitkári működése során rendkívül nagy tapintatra és politikai éleslátásra volt szüksége, mert Wekerle a pénzügyi tárca betöltésével egy időben miniszterelnök is volt és így a pénzügyi politika jóformán teljesen Popovicsra nehezedett, ami az akkori koalíciós kormányzati viszonyok folytonos válságait tekintve, rendkívül nehéz feladat volt. 1908-ban valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki a király, 1909-ben pedig az Osztrák-Magyar Bank kormányzói méltóságába emelkedett. Kormányzói működésébe belesik a világháború első három esztendeje s vele mindazoknak a nehézségeknek le

küzdése, melyekkel fontos pozíciójában a háborús időkben meg kellett küzdenie. 1918. tavaszán IV. Károly király a harmadik Wekerle-kormány pénzügyminiszterévé nevezte ki. Neki köszönhető, hogy a háborús gazdálkodással járó infláció valutarontó hatása las-

subb ütemben jelentkezett, ami abból is látható, hogy 1918 derekán 50—60 svájci centimes között ingadozott a korona, holott akkor már a valóságban értékének egyharmadára esett. A forradalom kitörésekor visszavonult a közszerepléstől s csak 1920-ban lépett újra előtérbe, mikor a magyar béke delegáció pénzügyi delegátusának tisztségét vállalta. 1921 áprilisában a Magyar Állami Jegyintézet elnökségét ajánlotta fel neki Teleki Pál gróf miniszterelnök, amit el is fogadott. Ennek az intézménynek megszervezése az ő nevéhez fűződik. 1924 tavaszán, az akkor megalakult Magyar Nemzeti Bank elnökévé nevezte ki a kormányzó. E minőségében oroszlanrésze volt az állami pénzügyek talpraállításának munkájában. Irodalmi munkássága igen kiterjedt. Számos tanulmányt írt pénzügypolitikai kérdésekről, munkatársra volt a Közgazdasági Lexikonnak és a „Pénc sorsa a háborúban“ című munkája a Carnegie-alapítvány kiadásában, „A világháború gazdasági és társadalmi története“ című hatalmas összefoglaló műben jelent meg. E munkáját egyébként a Magyar Tudományos Akadémia adta ki magyarul. Külföldi tárgyalások során több ízben képviselte a magyar kormányt. Mint a Magyar Nemzeti Bank elnöke, hivatalból tagja a felsőháznak.

Popovics Vazul István (*fruskagórai*), volt országgyűlési képviselő. 1844 szept. 21-én született Óbecsén. Jogi tanulmányai végeztével 1869-ben megbízták a Néplap szerb és horvát kiadásának szerkesztésével, ugyanez évben a szerb egyházi kongresszus tagjává választották, 1870-ben pedig a bácsi és budai gör. keleti egyházmegye tanfelügyelője lett. 1883-tól igazgatója volt a budapesti Tökölyanumnak. 1895-ben mint tartománygyűlési képviselőt a magyar országgyűlésbe delegálták. 1910-ben az ozorai kerület választotta meg képviselőjévé munkapárti programmal. 1909-ben udvari tanácsosságot, 1913-ban „fruskagórai“ előnévvel magyar nemesiséget nyert. Irodalmi téren nagy munkásságot fejtett ki. Meghalt 1918. febr. 9-én.

Posgay Miklós, volt országgyűlési képviselő. 1863 aug. 15-én született.

Pusztakovácsin, Somogy megyében. Tanulmányait elvégezve, eleinte gazdálkodással foglalkozott, majd magánhivatalnok lett Budapesten. 1901-től a dunakeleti kerületet képviselte a Házban függetlenségi és 48-as párti programmal. Élénken részt vett az 1905—6. évi nemzeti ellenállás mozgalmaiban, különösen Pest megye ellenállásában. Meghalt 1917 júniusban.

Pozsgógar Rezső dr., országgyűlési képviselő. 1884-ben született Bánokszentgyörgyön. Középiskoláit Szombathelyen végezte, a jogot a budapesti tudományegyetemen hallgatta és itt szerzett ügyvédi oklevelet. Ügyvédi irodáját Csáktornán nyitotta meg, majd a világháború kitörésekor bevonult katonának és különböző harctereken harcolt. A Muraköz megszállása után Letenyére menekült s ott telepedett le. Zala vármegye tiszteletbeli tiszti főügyésze, a földművelésügyi minisztérium részéről létesített munkásjogvédő intézmény vezetője. Hosszu időn át elnöke volt a helybeli Hangyaszövetkezet fiókjának is. Első ízben tagja a törvényhozásnak. A letenyei kerületben választották meg országgyűlési képviselővé a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt programjával.

Prakatur Tamás dr., volt országgyűlési képviselő. 1879-ben született a baranyamegyei Dályok községben. Középiskolái elvégzése után Budapesten hallgatott jogot s itt szerezte meg az ügyvédi oklevelet is. Régi expozense a keresztény nemzeti irányzatnak. 1910-ben néppárti programmal lépett fel, azonban kisebbségben maradt. A világháborúban résztvett és az orosz harctéren harcolt. A háború után bekövetkezett szerb megszállás alatt, bár horvát anyanyelvű szülők gyermeke, a magyar ellenállás vezére volt Mohácson és Baranyában, amiért a szerbek négy ízben bebörtönözték, két ízben pedig Valjevóba internálták hosszabb időre. 1920 tavaszán a magyar kormány Baranya vármegye kormánybiztos-főispánjává nevezte ki. Ez állását 1921

szepember végéig töltötte be. Ekkor a mohácsi kerület nemzetgyűlési képviselővé választotta kisgazda-programmal. A szerb megszállás alatt vezetőszeretett vitt a baranyai kisgazdapárt megszervezésében, megalapította a Baranyai Kisgazda Szövetkezetet, a Baranyai Gazdabankot, a Mohácsi Hangyaszövetkezetet, a Tejszövetkezetet, a Szeszfőző Szövetkezetet, az ottani Falu Szövetséget, valamint több társadalmi egyesületet. Jelentős munkát fejtett ki a katolikus társadalmi mozgalmakban is. Mint ármentesítőtársulati elnök, csatorna-építkezéseivel mintegy 5000 hold földet tett termővé. Az országgyűlési választáson nagy szótöbbséggel győzött az egységspárt programja alapján. Meghalt 1929 márc. 15-én Mohácson.

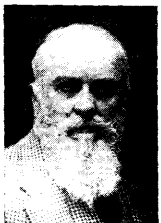
Preszly Elemér dr., főispán. 1877. jul. 22-én született a komárommegyei Dunaalmáson. Középkorúkat Győrben végezte, jogot a budapesti tudományegyetemen hallgatott s

1901-ben a jogtudományi doktori oklevelet, 1903-ban ügyvédi oklevelet szerzett. 1909-ben lett a váci választókerület országgyűlési képviselője és ezt a kerületet 1918-ig, az összeomlásig képviselte.

1917-ben Pestmegyének és a Dunántulnak hadigondozó kormánybiztosa volt. Népfelkelő százados. 1920 máj. 3. óta Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye főispánja. 1926-ban a II. osztályu magyar érdemkeresztet a csillagokkal kapta meg.

Procopius Béla dr., ny. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter. 1868 jul. 23-án született Budapesten. Jogi tanulmányait elvégezve 1893-ban a kereskedelemügyi miniszterium szolgálatába lépett s már fiatalon részt vett az osztrák-magyar vámtarifa-megállapítás tárgyalásain. Jelentős szerepe volt a párisi kiállítás megrendezése körül is. 1904—

1911-ig Bernben, azután pe-

dig rövid minisztériumi szolgálat után a berlini nagykövetségnél működött. Az átmenetgazdasági minisztérium felállítása után oda osztották be szolgálatára. 1919-ben a kereskedelemügyi minisztérium külképviseleti osztályának vezetését vette át, 1920-ban áthelyezték a m. kir. külügyminisztériumba, ahol a közgazdasági, közlekedési és politikai osztályban munkálkodott. 1925-ben mint I. oszt. követségi tanácsost megbízták az athéni követség megszervezésével és vezetésével. 1928-ban már mint rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter vonult nyugalomba.

Prohászka Ottokár, székesfehérvári r. k. püspök, volt főrendiházi tag. 1858 okt. 10-én született Nyitrán. Egyetemi tanulmányait Rómában végezte, 1881-ben szentelték fel pappá. 1884-ben Esztergomban teológiai tanár lett, 1904-ben a budapesti egyetem tanárává, 1905 dec. 12-én pedig székesfehérvári püspökké nevezték ki s mint ilyen tagja volt a főrendiháznak. 1909-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává, 1920-ban pedig rendes tagjául választotta. A Szent István Akadémiának tiszteletbeli tagja volt. 1912-ben az irodalmi társulatok képviseletében nagy ünnepséggel ülték meg Székesfehérvárott írói jubileumát. Mint egyházi szónok, igen nagy hatással tartott konferenciákat Magyarország különböző városaiban. Az OMGE-ben ő indítványozta 1916-ban, hogy a harctérről visszatérő földmiveskatonákat megfelelő telepítési akcióval földhöz juttassák. A hadijótékonsági mozgalmakban való buzgó részvételével kapcsolatban nagyobb szabású és eredményes társadalmi mozgalom indult meg egy nevérol elnevezett árvaház alapítására, amelyben az elesettek árváit nevelik. Az árvaház Pomázon Ottokár-árvaház néven meg is nyílt. 1920—22-ben tagja volt a nemzetgyűlésnek, ahol felszólalásaiban a megértést és békét hirdette. Számos filozófiai, társadalmi és teológiai értekezésén kívül önállóan megjelent művei: Isten és a világ; Harc a félszepségek ellen; A keresztény bünbánat és a bünbocsánat; Föld és ég; A diadalmas világnézet; Modern katolicizmus; Elmélkedések az evangéliumról; Az intellektualis-

mus tulhajtásai; Magasságok felé; A tulvilág tornácaiban; A pünkösdi lélek; A háboru lelke; Világosság a sötétségben; Kultura és terror (1918); Dante; Konferencia beszédek; A feltámadott nyomában; A Jordán partjától Táborhegyig; A Táborhegytől Bethániáig; Bethániától a Golgotháig; Gloria in excelsis; Rorate coeli; Bünbocsánat szentsége; Elbeszélések és utirajzok. Nagy irodalmi munkássága elismerésül a Kisfaludy Társaság is megválasztotta rendes tagjának. Meghalt 1927 ápr. 2-án, Budapesten.

Prónay Dezső báró dr. (*tótprónai és blatniczai*), volt főrendiházi tag. 1848 okt. 22-én Budapesten született. Főiskolai tanulmányait Pozsonyban és Budapesten, a berlini és lipcsei egyetemen végezte. 1874-ben a nyitrai megyei verbói kerület országgyűlési képviselővé választotta s ekkor a Ghyczy Kálmán vezérlete alatt álló középpárthoz csatlakozott. 1874-ben a dunántuli ev. egyházkerület felügyelőjévé, 1882-ben és 1888-ban újból országgyűlési képviselővé választották, előbb a gyöngyöspatai, utóbb a békéscsabai kerületben, mint ellenzéki politikust. De a következő választásokon már nem lépett fel. A főrendiházban is az ellenzék egyik legtevékenyebb tagja volt. 1905—06-ban tevékeny részt vett a nemzeti ellenállás küzdelmeiben. 1883-ban a magyarhoni evang. egyház egyetemes felügyelőjévé választották, mely tisztségéről 1917-ben megrendült egészségi állapota miatt lemondott. 1917-ben a debreceni egyetem diszdoktori oklevéllel tüntette ki. Kiadta a „Magyar evang. egyháztörténeti emlékek“ című művet. Az ujonnan megalakított felsőház tagjává is megválasztották, de 1927 márc. 21-én lemondott mandátumáról.

Prónay Gábor báró (*tótprónai és blatniczai*), volt főrendiházi tag. 1856 dec. 31-én született Budapesten. Jogi tanulmányait bevégezvén jogtudományi államvizsgát tett, majd 1879-ben a lipcsei egyetemen bölcsészettudorrá avatták, miután két éven át a müncheni és lipcsei egyetemen az államtudományokat s különösen a történelmet hallgatta. Beutazta Olaszországot, Romániát, Bulgáriát, Dániát, Norvégiát és Svédorszá-

got. 1881-től 1884-ig a váci kerület képviselője volt, 1885-től pedig a census alapján örökös főrendiházi tag. 1880-ban Lipcsében megjelent „Über Tabaksteuern“ című tanulmánya. Meghalt 1919 okt. 30-án.

Prónay Gábor báró (*tótprónai és blatniczai*), felsőházi póttag. 1888. ápr. 14-én született Tápiósápon. György báró földmivelésügyi államtitkár testvére. Budapesten végezte tanulmányait s itt avatták államtudományi doktorrá is. Ezután átvette családjá tóalmási, acsai, erdőkürti, ságujfalui birtokai kezelését. A gazdasági életben vitt szerepet. Pár hónapig tagja volt 1918-ban a régi főrendiháznak. Az örökösjogu főrendicsaládok választottjaként szerepel a felsőházi póttagok között.

Prónay György báró dr. (*tótprónai és blatniczai*), államtitkár, országgyűlési képviselő. 1887 márc. 21-én született Tápiósápon, Pestmegyében. Középiskoláit Késmárkon, az ot-

tani ágostai hitvallású evangélikus főgimnáziumban végezte, azután pedig jogi tanulmányokat folytatott. A budapesti egyetemen 1910-ben államtudományi doktori oklevelet szerzett. Közben a müncheni Technische Hochschule hallgatója volt. Tanulmányai befejeztével egy esztendeig Frigyes főherceg uradalmában gazdasági gyakorlatot folytatott s úgy ezidőtájt, mint ezután is hosszabb-rövidebb külföldi tanulmányutakat tett s ezek során bejárta többek között Németországot, a skandináv félszigetet és Hollandiát is. A háboru kitörésének napján bevonult ezredéhez s Przemysl elestéig megszakítás nélkül harcéri szolgálatot teljesített. Przemysl nagy-szerű honvédsapataival együtt ő is fogságba esett. Harminchét hónapig volt hadifogoly Szibériában, ahonnan 1918 ápr. 9-én szökve került vissza hazájába. Ez időtől kezdve acsai, pestmegyei birtokán gazdálkodott s mint virilis törvényhatósági bizottsági tag vett részt Pestvármegye közéletében. Az országos politikai életben az 1922 júniusában megnyílt második nemzetgyűlé-

születésén részt vett. A háboru kitörésének napján bevonult ezredéhez s Przemysl elestéig megszakítás nélkül harcéri szolgálatot teljesített. Przemysl nagy-szerű honvédsapataival együtt ő is fogságba esett. Harminchét hónapig volt hadifogoly Szibériában, ahonnan 1918 ápr. 9-én szökve került vissza hazájába. Ez időtől kezdve acsai, pestmegyei birtokán gazdálkodott s mint virilis törvényhatósági bizottsági tag vett részt Pestvármegye közéletében. Az országos politikai életben az 1922 júniusában megnyílt második nemzetgyűlé-

sen szerepelt először, mint a kiskunhalasi kerületnek egységspárti programmal megválasztott képviselője. Még 1922 októberében, amikor Bud János dr. egyetemi tanár, a jelenlegi kereskedelemügyi miniszter került a közlemezési minisztérium élére, a kormányzó ehhez a minisztériumhoz államtitkárrá nevezte ki s e fontos pozíciójában rendkívül tapintatosan és sikeresen működött közre a gazdaérdekeknek az országos érdekekkel való összeegyeztetésében. A közlemezési minisztérium a szanalási tervezet végrehajtása során 1924 májusában megszűnt. Bud János a kormányzó megbízásából a pénzügyminisztérium egyik ügykörének vezetését vette át, Prónay báró azonban még július 1-ig vezette a megszűnt minisztérium likvidációját. Ezen a napon a kormányzó miniszterelnökségi államtitkárrá nevezte ki. E minőségében vett részt az 1926. évi általános országgyűlési képviselőválasztások vezetésében és mint Bethlen István gróf egyik legközvetlenebb munkatársa működött a miniszterelnökségen. Az 1926. évi általános választásokon a kiskunhalasi kerület újból megválasztotta egységspárti képviselőjévé. 1928 áprilisában a földmívelésügyi minisztérium politikai államtitkárává nevezték ki s ez új pozíciójában igen sokat fáradozott a gazdasági termékek exportjának biztosítása és elősegítése érdekében.

Propper Sándor, országgyűlési képviselő. 1877-ben született Debrecenben. Az elemi iskolák elvégzése után kitanulta a kárpitos mesterséget s már 19 éves korában tagja lett a Kárpitosmunkások Szakegyletének, ahol csakhamar titkárrá, majd elnökké választották meg. 1904-ben, amikor megalakult a Famunkások Szövetsége, beválasztották ennek központi vezetésébe. 1907-ben a Munkásbiztosító Pénztár tisztviselője, később fő-tisztviselője lett. Hosszu ideig szerkesztette a „Famunkások Szaklapját” és a „Famunkások Zsebnaptárát”. Tagja a pártvezetőségnek, igazgatósági tagja az

Általános Fogyasztási Szövetkezetnek. A második nemzetgyűlésben a budapesti II. lajstromos választókerületet képviselte szociáldemokrata programmal. Tagja volt a szociáldemokrata parlamenti frakció intézőbizottságának. Éles és kiméletlen hangu felszólalásaival tette ismertté nevét. Az Eskütt-ügy tárgyalása alkalmával őt is kivezették és hosszabb időre eltöltötték az ülések látogatásától. 1925 tavaszán a főváros törvényhatósági bizottságának is tagja lett.

Pröhle Vilmos, volt nemzetgyűlési képviselő. 1871 okt. 29-én született Füleken, Vas megyében. Egyetemi tanulmányait Budapesten elvégezvén, a ke-

leti nyelvekből s az árja összehasonlító nyelvészetből doktori oklevelet szerzett. 1899-ben Nyiregyházán gimnáziumi tanár, 1908-ban Kolozsvárott a török nyelvek egyetemi magántanára, 1919-ben pedig a debreceni egye-

temen a török nyelv és irodalom rendes tanára lett. Több ízben járt Törökországban és Oroszország tatár népei közt, hol nyelvi anyagot gyűjtött. 1920—1922-ig tagja volt az első nemzetgyűlésnek, mint a debreceni II. kerület képviselője, 1923-ban a budapesti egyetem rendes tanára lett. Számos nyelvészeti tanulmánya és egyéb közleménye jelent meg napilapokban s folyóiratokban. Nevezetesebb művei: Oszmán-török nyelvtan; Baskir nyelvtanulmányok; Tatár nyelvjárás tanulmányok; A török irodalom története; Napkeletről (utirajzok és tanulmányok).

Puky Endre dr. (bizáki), országgyűlési képviselő. 1871 febr. 20-án született Kassán, régi nemesi családból, amelynek tagjai között az ősi Abauj vármegye alispánjai is szerepelnek. Apja Puky Gyula, az első debreceni kir. ítélőtáblának elnöke, majd Hajdu vármegye és Debrecen szabad kir. város főispánja volt. A budapesti református főgimnáziumot jelesen elvégezvén,

egyetemi tanulmányait Budapesten, Bécsben és Debrecenben folytatta s államtudományi doktorátust nyert a kolozsvári egyetemen. Szolgálatot teljesített Bécsben a cs. és kir. közös pénzügyminiszteriumnak Bosznia és Hercegovina közigazgatásával megbízott osztályában, később Hajdu vármegye szolgálatába lépett, mint közigazgatási gyakornok és Hajdu vármegyéből szülővármegyéjébe lépett át, mint aljegyző. Közigazgatási pályáját hat évre félbeszakította, amikor is 1896—1902-ig a Budapesten akkor megalakult Magyar Agrár- és Járadekbank Rt.-hoz hívta meg maga mellé titkárául Hieronymi Károly volt belügyminiszter, a bank elnöke. A bankban nemsokára a vezértitkári állásra léptették elő, ő azonban a közigazgatási pályá iránt érzett olthatatlan szeretettől vezettetve, visszatért szülővármegyéje szolgálatába, amelynek törvényhatósági bizottsága impozáns többséggel választotta meg 1902 jan. 1-től a főjegyzői állásba. Mint főjegyző, Rakovszky Endre dr. alispán oldalán Hadik János gróf és Szalay László akkori országgyűlési képviselőkkel együtt megszervezte vármegyéjében a nemzeti ellenállást Fejérváry Géza darabont kormányával szemben. A közigazgatás színvonalának emelésére szentelte minden erejét és tudását. Igazgatója lett a községi jegyzők kiképzésére alakított tanfolyamnak. Mikor a nemzeti ellenállás idején tanusított magatartása miatt a darabontkormány főjegyzői állásától felfüggesztette, megfosztotta a jegyzői tanfolyam igazgatóságától is. Törhetetlen elvhűségét a vármegye közönsége tüntetően ünnepelte s nevét országos hír kapta szárnyra. A Wekerle-kormány legelső cselekedetei között visszahelyezte állásába és a jegyzői tanfolyam igazgatóságával újra megbizta. Akkor nevezték ki udvari tanácsossá. 1906-ban Abauj-Torna vármegye törvényhatósági bizottsága alispánná választotta meg. A világháború elején megszervezte a vármegyében a Vöröskereszt Egyesületet, amely nagyszerű tevékenységet fejtett ki a kassai és vármegyei kórházak és üdülőházak létesítése és ellátása körül. A harctérre vonult csapatoknak vagonszámra gyűjtött és szállított szeretet-

adományokat. Ebbeli működéséért a Vöröskereszt II. oszt. díszjelvényét kapta. A cseh megszállás első heteiben hivatalában maradt. Kieszközölte a zsupánnál, hogy a vármegyei tisztikar hivatalát továbbra is a magyar törvények szerint magyarul láthassa el s hogy a vármegyházra cseh zászlót ki ne tűzzenek. Az első zsupánt másikkal váltották fel, aki aztán 50 szuronyos bakával távollittatta el őt és tisztikarának tagjait a megyeházáról. Ezután tisztviselőtársaival a vármegye meg nem szállott területére, Szikszóra vonult. Ide tette át a vármegye székhelyét. Amikor a kommunizmus kitört és a vörösök kiverték a cseheket Kassáról, súlyos betegen ágyban vitette magát Kassára, ahol teljes visszavonultságban élt. Itt érte őt a csehek második bejövetele és hogy a felvidéki magyarságnak vezető tényezőivel az érintkezést a szigorú rendőri szabályok ellenére is megtalálhassa, kamarazenetársaságot szervezett, amellyel hangversenykörút címén bejárta a felvidék városait. Nyitra, Eperjes, Lőcse, Igló, Besztercebánya, Késmárk, Kassa hazafias közönsége tüntetőleg ünnepelte benne a felvidéki magyarság üldözött vezér-emberét. Kassa közönsége zsfolt tereben, izzó-hangulatban babékoszorúval tisztelte meg. 1920 elején újra elhagyta Kassát s ekkor Borsod és Gömör vármegyék, valamint Miskolc város területére kormánybiztos főispánná nevezik ki, erről a megbízatásról azonban még hivatala elfoglalása előtt lemondott. 1920 végén nyugdíjba vonult és Miskolcon telepedett meg, ahol a Magyar-Olasz Bank miskolci fiókjának elnöki tisztét vállalta. A közpályától azonban nem sokáig tarthatta magát távol, mert 1922 márciusában Abauj-Torna vármegye, ugyanazon évi szeptemberében pedig Miskolc város főispánjává nevezik ki. Ő vezette az 1922. évi általános választásokat, amely Abauj-Torna vármegyében teljes győzelmet hozott a Bethlen-kormánynak. 1924 januárjában, időközi választáson, ellenjelölt nélkül a bodvazilasi kerület nemzetgyűlési képviselőjévé választotta s így főispáni állásáról lemondott. 1924 szeptemberében részt vett a képviselők ama társaságában, amely politikai és gazdasági tanulmány céljá-

ból olaszországi utra indult. Ő volt a képviselők hivatalos szónoka és feltűnést keltett Mussolini előtt olasz nyelven mondott üdvözlő beszédével, mellyel annak idején az olasz sajtó is foglalkozott. A nemzetgyűlésen a szanálási és házszabályok kérdésében mondott beszédei után a választójogi törvényjavaslat előadói tisztében hónapokon keresztül végzett nehéz és felelősségteljes feladatot. Politikai, közgazdasági és társadalmi kérdésekről több cikke jelent meg magyar és olasz nyelvű folyóiratokban, fővárosi és vidéki lapokban, valamint hosszabb tanulmánya az Amerikai Magyar Nép-szavában. Élénk részt vesz a ref. egyházi életben: gondnoka az abauji ref. egyházmegyének, tagja az Országos Konventnek és Zsinatnak. 1926 okt. 20-án, az elnökké választott Zsitvay Tibor helyébe, egyhanguan őt választották meg a nemzetgyűlés alelnökévé. Az 1926. évi országgyűlési képviselői választások alkalmával kerülete egyhangú választással újból őt küldte a parlamentbe egységspárti programmal. A Ház bizalma ismét a képviselőház alelnöki méltóságába emelte.

Purgly Emil (*jószáshelyi*), a felsőház tagja, főispán. 1880 febr. 18-án született, birtokos magyar nemes családból. Gazdasági akadémiát, de amellett jogot is végzett s azután tompapusztai birtokán Csanádmegyében gazdálkodni kezdett. Csakhamar tagja lett Csanádmegye törvényhatósági bizottságának és szorgalmas látogatója lett a megyegyűléseknek. 1922-ben nevezték ki Csanádmegye főispánjává, de nemskára Csonka-Arad- és Torontálmegyék közigazgatási vezetése is az ő keze alá került, 1924 január elején az egyesített három megye főispánjává nevezték ki. Ugyanezen évben érdemeiért megkapta a II. oszt. magyar érdemkeresztet. A Tisza-Dunaközi Mezőgazdasági Kamara életében évek óta vezető szerepet visz. Rendkívüli agilitással látott a szikes talaj javítása, a tanyakérdés, az utak rendezése, a vízlecsapolás problémájának megoldásához. Határt nem ismerő energiával valósította meg a terveit s érdemeiért 1922 aug. 24-én a Mezőgazdasági Kamara elnökévé választotta. Alelnöke az Országos Magyar Gazdasági

Egyesületnek, igazgatósági tagja a Gazdák Biztosító Szövetkezetének. A Mezőgazdasági Kamarák részéről póttagja volt a felsőháznak, ahová Almásy Imre gróf halála után 1929 márciusában mint rendes tag behivatott.

Putnoky Mór (*putnoki*), országgyűlési képviselő. 1866-ban született a gömörmegyei Keleméren. Középiskoláit és a jogot Budapesten végezte el s itt tett jogi államvizsgát. Azután visszavonult gazdálkodni keleméri birtokára. 1891-ben tiszteletbeli szolgabíróvá nevezték ki, egy évvel később pedig a putnoki kerület függetlenségi és 48-as programmal képviselővé választotta. Később belépett a negyvenyolcas alkotmány-pártba. A háboru alatt mint szolgálaton kívüli viszonybeli honvédhuszárszázados teljesített szolgálatot. Gömörmegye törvényhatósági bizottságának tagja és 1917-től 1918-ig Gömör vármegye főispánja volt. Társadalmi és gazdasági téren értékes munkásságot fejtett ki és igen sok gazdasági, társadalmi egyesületnek tagja. 1892 óta képviseli a putnoki kerületet. Mindkét nemzetgyűlésnek tagja volt. A háboru után belépett a kisgazdapártba, majd később a disszidensekkel együtt csatlakozott az egységspárthoz. Ennek a pártnak a programjával választották meg az országgyűlési képviselőválasztásokkor egyhanguan.

Putnoky Sándor, volt nemzetgyűlési képviselő. 1869-ben született Csobádon, Abauj vármegyében. Középiskoláit Eperjesen és Kassán, a jogi tanulmányait a kassai akadémián és a budapesti tud. egyetemen végezte el. Abauj vármegyében kezdte meg közigazgatási pályáját. 1890-ben lett szolgabíró, majd röviddel ezután főszolgabíró. Ebben az állásában 1919-ig maradt meg. Ekkor főispáni teendővel megbízott kormánybiztossá nevezték ki Abauj vármegye területére. Az ellenforradalom győzelme után újból elfoglalta főszolgabírói állását. Főleg közigazgatási szakkérdésekkel foglalkozott. A Szikszói Bank elnöke is volt egy ideig. A háboru alatt teljesített szolgálatai jutalmául az I. oszt. polgári érdemkeresztet kapta meg. A második nemzetgyűlésbe a szikszói kerület küldötte be az egységspárt programjával.